

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: **«Стратегія інноваційного розвитку підприємства(на матеріалах ТОВ «Укрстарч»)»**

Виконав: студент VI курсу, групи
601-ЕП
Спеціальність 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»
Кравченко О.М
Керівник: Міняйленко І.В
Рецензент: Чайкіна А.О

Консультанти:

з кафедри економіки, підприємництва та маркетингу
(економіко-математичне моделювання)

19. 01 2024р. _____ I.V. Мінняйленко

Керівник роботи 19. 01 2024р. _____ I.V. Мінняйленко

Нормоконтроль 19. 01 2024р. _____ I.V. Мінняйленко

Допустили до захисту

Завідувачка кафедри: 19. 01 2024р. _____ М.Б. Чижевська

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права

Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

Рівень вищої освіти другий

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки,
підприємництва та маркетингу

М.Б. Чижевська
М.Б. Чижевська
«30» жовтня 2023 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кравченко Остап Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Стратегія інноваційного розвитку підприємства (на матеріалах ТОВ «Укрстарч»)

керівник роботи Міняйленко І.В., к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від 04.09.2023 року № 986-ф,а

2. Строк подання здобувачем роботи 12.01.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавство України, навчальна, наукова, довідкова та методична література, фахові періодичні видання, інформаційні ресурси, установчі документи підприємства, фінансова, оперативна та статистична звітність підприємства

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити) Згідно з темою - метадидактичні питання: формування та удосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства. Аналіз фінансової діяльності підприємства - характеристика діяльності ТОВ «Укрстарч». Розробити з пропозиції щодо удосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства ТОВ «Укрстарч».

5. Перелік графічного матеріалу: Ілюстративний матеріал у кількості 18 аркушів представлений у Додатку Р 18 слайдів

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
р.3	М.С.М., ректор Міжсхідного інституту	М.С.М. 30.10.23	М.С.М. 30.10.23

7. Дата видачі завдання 30.10.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретико-методологічна частина	30.10–12.11.23	
2	Аналітична частина	13.11–03.12.23	
3	Проектна частина	04.12–24.12.23	
4	Виготовлення ілюстративного матеріалу, рецензування, перевірка на плагіат, підготовка до захисту	25.12–21.01.24	
5	Захист	22.01–26.01.24	

Здобувач

Кравченко О.М.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Міняйленко І.В.
(прізвище та ініціали)

Примітки:

25. Форму призначено для видачі завдання здобувачу на виконання кваліфікаційної роботи і контролю за ходом роботи з боку кафедри і декана факультету (завідувача відділення).
26. Розробляється керівником кваліфікаційної роботи. Видається кафедрою.
27. Формат бланка А4 (210 X 297 мм), 2 сторінки.

РЕФЕРАТ

Кравченко.О.М. Стратегія інноваційного розвитку підприємства (на матеріалах ТОВ «Укрстарч»). Рукопис. Кваліфікаційна робота магістра на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024.

Робота включає вступ, 3 розділи (10 підрозділів), висновки, список використаних джерел, додатки. Обсяг роботи – 109 сторінки. Містить 28 таблиць, 19 рисунків, список використаних джерел – 60 найменувань, 3 додатка.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства

Мета роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства ТОВ «Укрстарч».

У першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто сутність або особливості категорії інноваційний розвиток підприємства, проаналізовано показники та методи дослідження інноваційного розвитку підприємства, досліджено механізм формування стратегії інноваційного розвитку підприємства.

У другому аналітичному розділі кваліфікаційної роботи розглянуто організаційно правові основи функціонування підприємства ТОВ «Укрстарч», проведено аналіз економічних та фінансових показників діяльності підприємства ТОВ «Укрстарч», оцінено зовнішнє середовище підприємства ТОВ «Укрстарч», та оцінено рівень впровадження інноваційних технологій на ТОВ «Укрстарч»

У третьому рекомендаційному розділі кваліфікаційної роботи визначено шляхи підвищення інноваційної активності ТОВ «Укрстарч», розраховано економічне обґрунтування впровадження інноваційних заходів на підприємстві ТОВ «Укрстарч», оцінено ефективність заходів щодо удосконалення стратегії інноваційного розвитку ТОВ «Укрстарч».

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, стратегія, інноваційні стратегії, інноваційні технології.

Одержані результати можна використовувати для вдосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства

ABSTRACT

Kravchenko O.M. Strategy of innovative development of the enterprise (based on the materials of Ukrstarch LLC). Master's qualification work for the second (master's) level of higher education in the specialty 076 "Entrepreneurship, Trade and Exchange Activities." - Poltava: National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", 2024.

The work includes an introduction, 3 chapters (10 subsections), conclusions, a list of references, and appendices. The volume of the work is 109 pages. It contains 28 tables, 19 figures, a list of 60 references, 3 appendices.

The object of research is the process of improving the strategy of innovative development of the enterprise

The purpose of the work is to substantiate the theoretical provisions and develop practical recommendations for improving the strategy of innovative development of the enterprise "Ukrstarch" LLC.

The first chapter of the qualification work considers the essence or features of the category of innovative development of the enterprise, analyzes the indicators and methods of research of innovative development of the enterprise, and studies the mechanism of formation of the strategy of innovative development of the enterprise.

The second analytical section of the qualification work considers the organizational and legal framework for the functioning of the enterprise "Ukrstarch" LLC, analyzes the economic and financial performance of the enterprise "Ukrstarch" LLC, assesses the external environment of the enterprise "Ukrstarch" LLC, and assesses the level of implementation of innovative technologies at "Ukrstarch" LLC.

The third recommendation section of the qualification work identifies ways to increase the innovative activity of Ukrstarch LLC, calculates the economic justification for the implementation of innovative measures at Ukrstarch LLC, and evaluates the effectiveness of measures to improve the strategy of innovative development of Ukrstarch LLC.

Keywords: innovations, innovative development, strategy, innovative strategies, innovative technologies.

The obtained results can be used to improve the strategy of innovative development of the enterprise

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1 Сутність або особливості категорії інноваційний розвиток підприємства.....	9
1.2 Показники та методи дослідження інноваційного розвитку підприємства.....	16
1.3 Механізм формування стратегії інноваційного розвитку підприємства.....	28
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «УКРСТАРЧ».....	38
2.1 Організаційно-правові основи функціонування підприємства ТОВ «Укрстарч».....	38
2.2 Аналіз економічних та фінансових показників діяльності підприємства ТОВ «Укрстарч».....	47
2.3 Оцінювання зовнішнього середовища підприємства ТОВ «Укрстарч».....	63
2.4 Оцінювання рівня впровадження інноваційних технологій на ТОВ «Укрстарч».....	70
РОЗДІЛ 3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «УКРСТАРЧ».....	78
3.1 Шляхи підвищення інноваційної активності ТОВ «Укрстарч».....	78
3.2 Економічне обґрунтування впровадження інноваційних заходів на підприємстві ТОВ «Укрстарч».....	83
3.3 Оцінка ефективності заходів щодо удосконалення стратегії інноваційного розвитку ТОВ «Укрстарч».....	94
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	104
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	110
Додаток А. Бухгалтерська звітність за 2020 рік.....	117
Додаток Б. Бухгалтерська та статистична звітність за 2021 рік	122
Додаток В. Бухгалтерська та статистична звітність за 2022 рік	127
Додаток Г. Ілюстративний матеріал.....	131

ВСТУП

Тема стратегія інноваційного розвитку підприємства є вкрай актуальною як в українському, так і в світовому контексті. В умовах швидкої технологічної трансформації та глобалізації, підприємства стикаються з необхідністю постійного вдосконалення та адаптації до змін, щоб залишатися конкурентоспроможними.

Україна, як інші країни, стикається з викликами економічної нестабільності та потребою в розвитку високотехнологічних галузей. Інноваційна стратегія може стати ключовим інструментом для забезпечення сталого економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності та вирішення соціально-економічних проблем.

В світовому контексті, інноваційна діяльність стала визначальним фактором успіху багатьох корпорацій та країн в цілому. Розвинені країни активно впроваджують стратегії інноваційного розвитку для забезпечення своєї лідерської позиції в глобальній економіці.

Таким чином, дослідження стратегії інноваційного розвитку підприємства в Україні та в світі є вельми актуальним завданням, спрямованим на розуміння, як інновації можуть впливати на економічний розвиток та допомагати підприємствам адаптуватися до швидко змінюючогося світового середовища.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства ТОВ «Укрстарч».

відповідно до поставленої мети, необхідно виконати завдання:
розглянути теоретико-методичні основи формування та удосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства.

проаналізувати механізм формування стратегії інноваційного розвитку підприємства

переглянути організаційно правові основи функціонування підприємства ТОВ «Укрстарч»

провести аналіз економічних та фінансових показників діяльності підприємства ТОВ «Укрстарч»

оцінити зовнішнє середовища підприємства ТОВ «Укрстарч»
оцінити рівень впровадження інноваційних технологій на ТОВ «Укрстарч»
визначити шляхи підвищення інноваційної активності ТОВ «Укрстарч»
проаналізувати Економічне обґрунтування впровадження інноваційних заходів на підприємстві ТОВ «Укрстарч»

оцінити ефективності заходів щодо удосконалення стратегії інноваційного розвитку ТОВ «Укрстарч»

Об'єктом дослідження є процес удосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства

Предметом кваліфікаційної роботи є особливості впровадження стратегії інноваційного розвитку на ТОВ «Укрстарч».

У кваліфікаційній роботі використано законодавчо-нормативну базу та періодичну літературу українських видавництв, статті, монографії, підручники та інші джерела. Для аналізу використовувалися дані офіційних веб-порталів Мінфіну України, Державної служби статистики України, веб-сайту «Сміда».

В кваліфікаційній роботі використано метод структуризації (при дослідженні та логічному викладенні матеріалу), метод аналізу (при проведенні економічних розрахунків та аналізі діяльності підприємства), метод порівняння (досліджуючи теоретичні аспекти, співставляючи отримані дані), метод узагальнення (під час написання висновків).

Практична значущість кваліфікаційної роботи полягає в розробці напрямів вдосконалення стратегії інноваційного розвитку у діяльності ТОВ «Укрстарч».

Дана робота викладена на 109 сторінках друкованого тексту, складається з 3 розділів: теоретичного, аналітичного та рекомендаційного, а також містить висновки та список використаних джерел із 51 найменування. Матеріал в роботі відображено за допомогою 28 таблиць, 19 рисунків та 2 додатків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність або особливості категорії інноваційний розвиток підприємства

Сучасне уявлення про концепцію інноваційного розвитку та інноваційної діяльності, як правило, зводиться до розгляду цього процесу як різнобічної взаємодії науки та технологій, що здійснюється за допомогою різних організаційних структур на користь потреб ринку та вирішення соціально-економічних проблем суспільства. Процес інноваційної діяльності являє собою певну послідовність етапів створення науково-технічної продукції, від фундаментальних досліджень до реалізації їх у вигляді дослідного зразка з наступним освоєнням, тиражуванням та поширенням. Фази освоєння та розповсюдження продукції чи послуг, створених у результаті інноваційної діяльності, є найбільш трудомісткими та потребують значних матеріальних витрат. Тому роль державної підтримки та державного фінансування в галузі інноваційних технологій є доволі вагомими і в більшості випадків не мають альтернатив, оскільки лише незначна частина розроблених інноваційних технологій знаходять практичне використання, але саме вони становлять основу економічного потенціалу країни.

В контексті виробничо-технологічної діяльності інновація (в широкому розумінні) – це будь-який новий метод або підхід до конструювання, виробництва чи збуту товару (продукту, технології, послуги), що дає державі переваги у розвитку економіки за умов глобалізації. В цілому термін «інновація» є доволі розповсюдженим у науковій літературі та практиці, має багатозначний характер залежно від того, розглядається він як наукове, технологічне, економічне, культурне чи інше явище або як процес запровадження нового у різних галузях знання та видів діяльності.

Разом з тим, необхідно підкреслити, що таке поняття як «інноваційний розвиток» у наукових працях висвітлено значно менше, ніж поняття «інновація», а

серед вітчизняних і зарубіжних авторів не розроблено єдиного підходу до тлумачення сутності категорії «інноваційний розвиток» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Підходи вітчизняних і зарубіжних авторів до визначення поняття «інноваційний розвиток»

Автор	Визначення категорії «інноваційний розвиток»
Anneli Stenberg [1]	Інноваційний розвиток – це процес, який передбачає тісну колаборацію та координацію зусиль сфери науки, фінансування і технологій, що у підсумку дозволило розробити так звану «модель потрійної спіралі» (мова йде про модель взаємодії в системі «наука-бізнес-держава»)
В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов [2, с. 58-59]	«Інноваційний розвиток це спосіб економічного зростання, заснований на постійних і систематичних нововведеннях, спрямованих на суттєве поліпшення всіх аспектів діяльності господарської системи, на періодичному перегрупуванні сил, обумовленому логікою НТП, цілями і завданнями розвитку системи, можливістю використання певних ресурсних факторів у створенні інноваційних товарів і формуванні конкурентних переваг»
С. Г. Ханін [3, с. 125]	«Інтелектуально-інноваційний розвиток представляє собою такий процес економічного розвитку, який базується на продукуванні інновацій, підвищенні ролі інтелектуального капіталу, постійному технологічному вдосконаленні виробничих процесів, підвищенні експортної спроможності за рахунок високотехнологічної, інноваційної продукції та послуг. Інтелектуально-інноваційний розвиток неможливий без розвитку інтелектуально-креативного потенціалу науковців, новаторів, управлінців тобто людини»
М. А. Дмитренко [4, с. 69]	«Інноваційний розвиток трактується як парадигма економічного, соціально-політичного тощо розвитку суспільства. В такому контексті поняття парадигма розуміється як не просто нова наукова концепція чи теорія. Йдеться про значне більше - про нові світоглядні засади, нову культуру мислення, про базові принципи сучасного постмодерністського світосприйняття»
О. Б. Ватченко, Б. С. Ватченко, О. Л. Черевко [5, с. 25]	«Інноваційний розвиток економічної системи – процес послідовного, еволюційного руху системи до стійкого стану за рахунок формування і дії синергетичних ефектів від різних поєднань факторів виробництва, отриманих під час інноваційних перетворень у системі»
П. П. Микитюк [6, с. 27]	Автор пропонує два підходи до тлумачення сутності категорії «інноваційний розвиток»: «перший – предметно-технологічний, або орієнтований на науковий результат, за якого інноваційний розвиток розглядається як кінцевий результат наукової чи науково-технічної діяльності; другий – функціональний, за якого інноваційний розвиток пов'язується із функціями створення, впровадження, поширення нововведень, реалізації інноваційних проектів»
О. В. Ярмач [7, с. 121]	«До характеристик інноваційного розвитку треба віднести такі його відмінності, як виробництво нових знань та здатність їх передачі і трансформації в реальну господарську практику. Цей процес багато в чому визначається ринком інтелектуальних послуг, обсягом, якістю цих послуг, ефективністю механізму їх виробництва і споживання... Інноваційний розвиток у такий спосіб можна тлумачити не тільки як зміни, засновані на знаннях, інноваціях, а і як розвиток, що управляється людиною»

Продовження таблиці 1.2

О. І. Коркуна, О. В. Никига, О. Г. Підвальна [8, с. 100]	«Інноваційний розвиток – це зміни, які спрямовані на оновлення та якісний ріст ефективності процесів або продукції, що супроводжується переходом на новий рівень системної організації»
---	---

Джерело: складено автором за даними [1-8]

Характеризуючи підходи авторів, наведені у табл. 1.1, необхідно підкреслити, що, з нашої точки зору, доволі розмите і неповне визначення категорії «інноваційний розвиток» пропонують О. І. Коркуна, О. В. Никига, О. Г. Підвальна, які трактують інноваційний розвиток як зміни з метою забезпечення зростання ефективності виробництва продукції або організації виробничого процесу. Доволі розмитим, на нашу думку, є також визначення категорії «інноваційний розвиток», яке пропонує М. А. Дмитренко: автор розглядає інноваційний розвиток як парадигму соціально-політичного та економічного розвитку суспільства, проте не конкретизує, в чому саме полягає ця парадигма.

Більш предметне, проте вузьке трактування категорії «інноваційний розвиток» пропонує західна авторка Anneli Stenberg, яка розглядає інноваційний розвиток крізь призму так званої «моделі потрійної спіралі», за якої інноваційний розвиток забезпечується шляхом поєднання зусиль науково-навчальних установ, підприємницьких структур та державного сприяння. Вузьким та розмитим, на нашу думку, є тлумачення інноваційного розвитку економічної системи, яке пропонують О. Б. Ватченко, Б. С. Ватченко та О. Л. Черевко: автори розглядають цю категорію як процес еволюційного і послідовного руху економічної системи до стійкого стану за рахунок поєднання різних факторів виробництва, які були отримані в процесі інноваційних перетворень в економічній системі. Таке визначення, на нашу думку, не відображає у повній мірі сутність інноваційного розвитку, оскільки не наголошує на чиннику знань як основи інноваційних перетворень, а також не конкретизує які саме фактори виробництва забезпечують інноваційний розвиток і відіграють ключову роль у забезпеченні стійкого стану економічної системи.

Більш влучне з нашої точки зору визначення сутності інноваційного розвитку пропонує О. В. Ярмач: автор в даному випадку наголошує, що інноваційний розвиток передбачає виробництво нових знань, які можуть бути втілені у реальну господарську практику, і особливе місце в цьому контексті відводить ринку інтелектуальних послуг. О. В. Ярмач, на відміну від інших авторів,

доволі слушно підкреслює, що інноваційний розвиток – це тип розвитку, який управляється людиною, тобто акцентує увагу на важливості людського фактора у забезпеченні інноваційного розвитку.

Важливу роль людини у забезпеченні інноваційного розвитку також підкреслює С. Г. Ханін, який у своїх публікаціях пропонує розглядати дещо іншу, проте доволі цікаву категорію – «інтелектуально-інноваційний розвиток». Під цим терміном автор розуміє такий тип розвитку, який ґрунтується на інтелектуальному капіталі та продукуванні інновацій, що у підсумку забезпечує вдосконалення процесів виробництва високотехнологічної та конкурентоздатної на зовнішніх ринках продукції.

Проте найбільш ємне визначення інноваційного розвитку, на нашу думку, пропонують В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова та М. М. Меркулов: автори розглядають цю категорію як спосіб економічного зростання, яке забезпечується шляхом поєднання відповідних факторів виробництва задля забезпечення випуску інноваційних товарів. Автори також підкреслюють, що в процесі забезпечення інноваційного розвитку відбувається вдосконалення всіх аспектів функціонування економічної системи, і з їх визначення можна зробити висновок, що інноваційний розвиток є сферою відповідальності в першу чергу державної машини, яка і визначає ресурсне забезпечення та напрями забезпечення інноваційного розвитку. Слід наголосити, що тезу про відповідальність держави за визначення напрямів інноваційного розвитку підтримують також К. В. Ковтуненко та А. О. Коцага, які зауважують, що «на макроекономічному рівні обґрунтування напрямів інноваційного розвитку здійснюється органами державного управління» [9, с. 48].

Необхідно також зазначити, ще певна частина вітчизняних авторів і дослідників розглядає категорію інноваційного розвитку крізь призму діяльності підприємства, тобто на мікро-рівні. При цьому деякі з авторів розглядають цю категорію як процес, в той час як інші – в якості прагнення і здатності забезпечити якісні зміни у системі організації господарської діяльності (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Підходи вітчизняних авторів, які розглядають сутність поняття «інноваційний розвиток» на мікро-рівні

Автор	Визначення категорії «інноваційний розвиток»
<i>Автори, які трактують інноваційний розвиток як процес</i>	
Ю. О. Волощук [10, с. 67]	«Інноваційний розвиток підприємства визначатимемо як закономірний процес якісних змін стану підприємства на основі створення абсолютно нових ідей та рішень, джерелом яких визначаємо інновації та конвергенцію технологій»
С. М. Дубиніна [11, с. 23]	«Інноваційний розвиток підприємства варто визначати як процес спрямованої закономірної зміни стану підприємства, що залежить від інноваційного потенціалу цього підприємства, джерелом якого є інновації, що створюють якісно нові можливості для подальшої діяльності підприємства на ринку шляхом реалізації вміння знаходити нові рішення, ідеї та у результаті винаходів»
М. М. Кошлата [12, с. 211]	«Під інноваційним розвитком підприємства варто вважати процес функціонування підприємства, який зорієнтований на використання різних форм інновацій у виробничій, збутовій та комерційній діяльності задля підвищення прибутковості та конкурентоспроможності»
<i>Автори, які трактують інноваційний розвиток підприємства як його прагнення і можливості до забезпечення якісних змін у організації господарської діяльності</i>	
Г. С. Волобуєв [13, с. 214]	«Під інноваційним розвитком підприємства слід розуміти розробку і освоєння продуктових і технологічних інновацій, а також цілеспрямований пошук і розвиток специфічних компетенції на основі формування сприйнятливості підприємства до інноваційних змін за рахунок реалізації різних видів інновацій»
Н. Б. Кащена, Є. Л. Чміль [14]	Інноваційний розвиток підприємства – «це комплексне поняття, яке слід розглядати в контексті можливостей і прагнення суб'єкта господарювання до змін в умовах мінливості бізнес-середовища, уподобань споживачів та взаємовідносин зі стейкхолдерами.
О. Ю. Ємельянов [15]	Інноваційний розвиток підприємства – це «стійкі зміни внутрішніх властивостей суб'єкта господарювання, що обумовлені впровадженням нововведень та зумовлюють такі зміни його функціональних властивостей, внаслідок яких відбувається зростання економічного потенціалу підприємства з подальшою реалізацією додатково набутих підприємством його економічних можливостей»
В. В. Прохорова, О. В. Божанова [16, с. 132]	Інноваційний розвиток підприємства – це «цілеспрямовані, закономірні, незворотні зміни в діяльності підприємства в стратегічному періоді, що базуються на впровадженні новостворених, або вдосконалених технологій, продуктів або послуг»
Т. М. Пілявоз [17]	«Інноваційний розвиток підприємства можна представити як сукупність його інноваційної активності та інноваційної сприйнятливості (інновативності). Інноваційна активність характеризує інтенсивність та динамічність діяльності підприємства з розробки, впровадження та розповсюдження нових або удосконалених видів продукції (технологічних процесів). Інноваційна сприйнятливість підприємства характеризує готовність и здатність підприємства до інновацій, враховувати можливі ризики, гнучко реагувати на зміну факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, готовність персоналу підприємства ефективного впровадження інновацій»

Джерело: складено автором за даними [10-17]

Характеризуючи підходи авторів, наведені у табл. 1.2, зауважимо, що автори, які розглядають інноваційний розвиток підприємства як певний процес, в цілому пропонують майже однакове або подібне змістовне тлумачення сутності цієї категорії. При цьому Ю. О. Волощук і С. М. Дубиніна пропонують фактично ідентичне визначення сутності інноваційного розвитку підприємства, в той час як підхід М. М. Кошлатої нами вбачається більш ємним, оскільки містить у собі і мету інноваційного розвитку (підвищення конкурентоздатності та прибутковості), і засоби досягнення цієї мети (використання інновацій у комерційній та виробничо-збутовій діяльності).

На нашу думку, доволі справедливою є позиція К. В. Ковтуненко та А. О. Коцаги, які пропонують при розгляді інноваційного розвитку підприємства як процесу виділяти три «підходи:

- 1) як процес розвитку конкретно інноваційної діяльності підприємства;
- 2) як процес розвитку не лише самої інноваційної діяльності, але й системи чинників, факторів, умов інноваційної діяльності та формування інноваційного потенціалу підприємства;
- 3) як процес розвитку не лише конкретно інноваційної діяльності, а різних сфер діяльності суб'єктів господарювання, тобто в даному випадку на інноваційний розвиток може впливати не тільки впровадження самих інновацій, але виробнича, збутова, маркетингова, трудова, комерційна діяльність підприємства, що може бути основана на інноваційній діяльності, але обов'язково впливає на загальні результати діяльності бізнес-структур» [9, с. 48].

Якщо ж говорити про авторів, які трактують інноваційний розвиток підприємства як його прагнення і можливості до забезпечення якісних змін у організації господарської діяльності, то, з нашої точки зору, у певній мірі обмеженим є підхід В. В. Прохорової та О. В. Божанової, які розглядають цю категорію як ті чи інші зміни в діяльності підприємства, що ґрунтуються на впровадженні інноваційних продуктів, технологій і послуг.

Дещо обмежену трактовку сутності інноваційного розвитку підприємства надає також Г. С. Волобуєв, який пропонує розглядати цю категорію одночасно як

роботу над розробкою й освоєнням різноманітних інноваційних технологій і продуктів, а також як формування здатності підприємства забезпечувати інноваційні зміни і набувати відповідні компетенції. Що ж стосується решти авторів, які пропонують розглядати інноваційний розвиток підприємства як його прагнення і можливості до забезпечення якісних змін у організації господарської діяльності, то, на нашу думку, складно визначити того автора, який надає найбільш повну і влучну характеристику цієї категорії.

Так, наприклад, Т. М. Пілявоз розглядає інноваційний розвиток підприємства одночасно як сукупність його інноваційної сприйнятливості та інноваційної активності, що, з нашої точки зору, доволі влучно характеризує сутність аналізованої категорії. Разом з тим, О. Ю. Ємельянов при тлумаченні сутності інноваційного розвитку підприємства конкретизує ті зміни, які відбуваються внаслідок такого розвитку – «відбувається зростання економічного потенціалу підприємства з подальшою реалізацією додатково набутих підприємством його економічних можливостей».

Проте найбільш ємне і водночас найбільш складне формулювання пропонують Н. Б. Кащена та Є. Л. Чміль, які трактують сутність інноваційного розвитку підприємства крізь призму умов господарської діяльності («в умовах мінливості бізнес-середовища, уподобань споживачів та взаємовідносин зі стейкхолдерами»), а також визначають і мету, і засоби, і кінцеві результати забезпечення інноваційного розвитку (метою є забезпечення «спроможності підприємства до полівекторного економічного зростання», засобами є «впровадження інновацій та нововведень», а кінцевим результатом є «отримання нових конкурентних переваг, посилення ринкових позицій, безпечне функціонування й досягнення бажаних параметрів соціо-еколого-економічного розвитку»).

В цілому ж, на нашу думку, слід погодитись з позицією В. І. Куцик та В. М. Майбороди, які вбачають доцільним розглядати і процесно-орієнтований, і результативно-орієнтований підходи «у комплексі, оскільки лише поєднання процесу та результату дає можливість одержати для підприємства найкращий результат у довгостроковій перспективі» [18, с. 52].

Інновації є найбільшим рушієм економічного розвитку, саме використання інноваційних технологій сприяло розвитку країн та світової економіки. В підсумку ми можемо сміло стверджувати, що саме інноваційний розвиток є серйозним рушієм росту світової економіки, і саме завдяки впровадженню інновацій в діяльність підприємств ми отримали Інтернет, теслу та айфон.

1.2 Показники та методи дослідження інноваційного розвитку підприємства

Характеризуючи підходи до оцінки результативності та ефективності науково-дослідної й інноваційної діяльності, а також інноваційного розвитку держави, слід зазначити, що міжнародно-визнані методики висвітлено у публікаціях К. В. Клименко, де автор виокремлює 5 найбільш поширених видів методик оцінки результативності інноваційної діяльності та інноваційного розвитку (рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Міжнародно-визнані стандарти оцінки результативності інноваційної діяльності та інноваційного розвитку

Джерело: складено автором за даними [18, с. 20-40]

Висвітлюючи особливості Керівництва Осло – набору рекомендацій щодо збору та аналізу даних стосовно інновацій («Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data»), основного методологічного інструменту ОЕСР у

сфері інновацій, необхідно підкреслити, що цей посібник є міжнародним ресурсом, в якому використовуються дані ЮНЕСКО, Світового банку та кількох регіональних банків розвитку, котрі, як і ОЕСР, прагнуть формувати потужну базу даних для підтримки інвестицій в інновації та сприяють економічному і соціальному поступу.

Керівництво Осло (у редакції 2018 року) підтримує оцінку Цілей сталого розвитку та глобальну проблематику, що стоїть на порядку денному, і продовжує вдосконалювати системи вимірювань, аби краще зафіксувати основні риси науки, технологій та інновацій, згідно з Декларацією міністрів науки та інновацій у Тайчжоні (Республіка Корея) у 2015 р. Керівництво Осло (у редакції 2018 року) передбачає спільну основу для вимірювання інновацій у більш загальному масштабі – на загальноекономічному рівні, на рівні урядів, некомерційних організацій та в домогосподарствах.

Керівництво Осло (у редакції 2018 року) охоплює:

- поняття для вимірювання інновацій;
- поняття та визначення для вимірювання ділової інновації;
- вимірювання ділової інноваційної діяльності та ділових можливостей для інновацій;
- ділові інновації та потоки знань;
- вимірювання зовнішніх чинників, що впливають на інновації в компаніях;
- цілі та підсумки бізнес-інновацій;
- методи збору даних про інновації бізнесу;
- об'єктний метод інноваційного вимірювання;
- використання інноваційних даних для статистичних показників та аналізу;
- глосарій термінів [19].

Показники для оцінки інноваційної діяльності в розрізі Керівництва Осло (у редакції 2018 року) наведено на рис. 1.2.

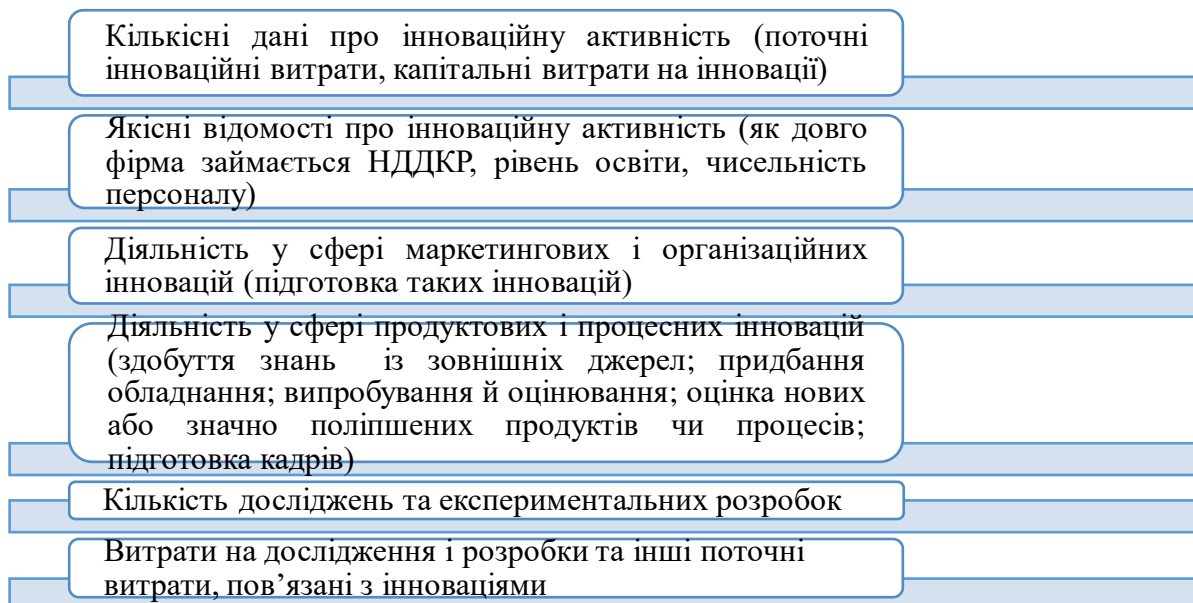

Рисунок 1.2. Показники для оцінки інноваційної діяльності в розрізі Керівництва Осло (у редакції 2018 року)

Джерело: складено автором за даними [19, с. 25]

Характеризуючи особливості Керівництва Фраскаті («Frascati Manual: Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development»), Дослідження поділено на три категорії: фундаментальні, прикладні дослідження та експериментальні розробки (рис 1.3).

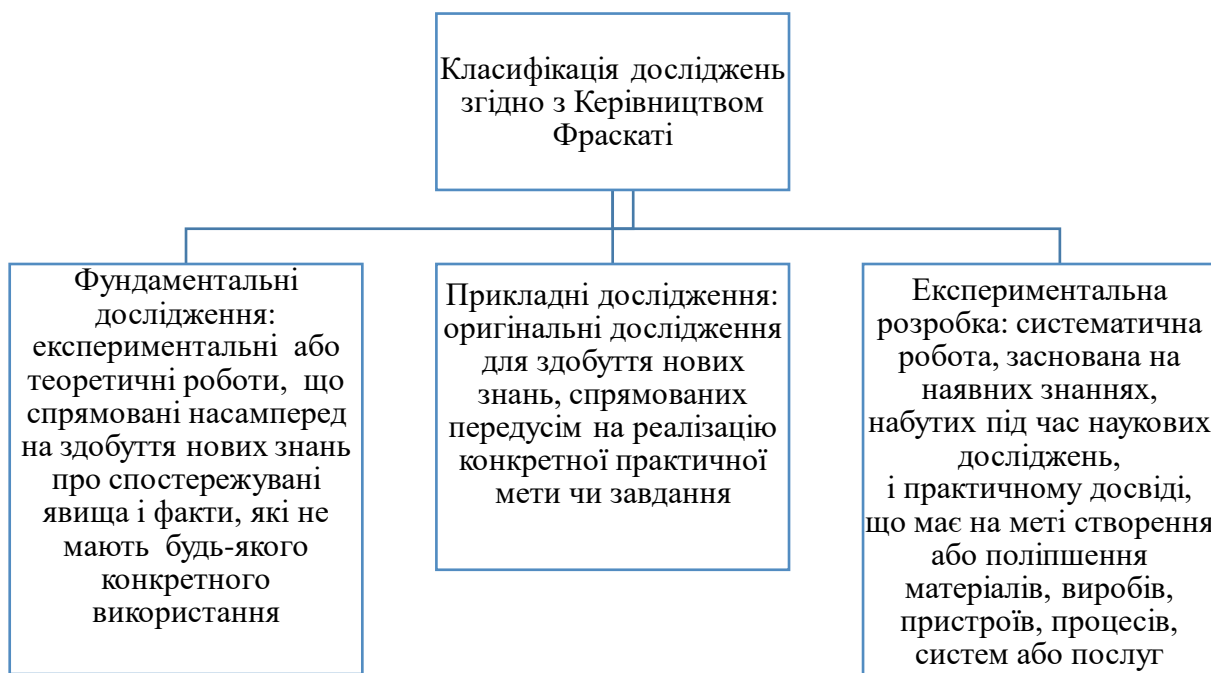

Рисунок 1.3. Класифікація досліджень за Керівництвом Фраскаті

Джерело: складено автором за даними [20]

У Керівництві Фраскати розглядаються насамперед вища освіта, державні, комерційні та приватні некомерційні організації, з вимірюванням витрат і кадрових ресурсів R&D у секторах промисловості [20]. Визначення документа прийняті багатьма урядами і допомагають уніфікувати стандарти для обговорення науково-технічної політики та політики економічного розвитку. Ставши стандартом ОЕСР, Керівництво вважається визнаним стандартом у сфері R&D у всьому світі й широко використовується різними організаціями, пов'язаними з ООН та ЄС .

Останнє видання Керівництва Фраскати містить такі елементи та показники:

- визначення R&D, їх результативність;
- державні витрати на R&D;
- R&D у секторі вищої освіти;
- інституційні класифікації;
- персонал, зайнятий R&D;
- вимірювання витрат на R&D;
- капіталізація R&D;
- глобалізація R&D;
- процедури обстежень;
- економічні та продуктові класифікації.

Характеризуючи особливості Керівництва з патентних індикаторів науки і технологій, слід зазначити, що основне його призначення – аналіз патентної діяльності. Патентна статистика часто застосовується як показник результативності дослідницької діяльності, але недоліки патентів у цьому плані добре відомі: багато інновацій не патентуються, а деякі покриваються відразу багатьма патентами; чимало патентів не мають технологічної або економічної цінності, тоді як цінність інших дуже висока.

Керівництво з патентних індикаторів науки і технологій визначає наступні показники для оцінки інноваційної активності:

1) аналіз патентної діяльності країн (галузева спеціалізація країн у сфері патентування);

2) патентні бази даних;

3) кількість запитаних і виданих патентів [19, с. 26].

Керівництво Канберри («Manual on the Measurement of Human Resources Devoted to S&T - Canberra Manual») розроблено для вимірювання трудових ресурсів, що спрямовуються на розвиток науки та інновацій. Основне призначення цього Керівництва – дослідження людських ресурсів у науці й техніці, вимірювання рівнів освіти за сферами підготовки. Посібник розроблено для допомоги в аналізі інтернаціональних компаративних показників людських ресурсів, залучених до науково-технологічної діяльності. Документ містить узгоджені з міжнародними стандартами визначення типів людських ресурсів, прийнятних для міжнародного порівняння, а також допомагає вирішити багато пов'язаних із їх класифікацією проблем. Крім того, Керівництво висвітлює методики вимірювання та структуризації резервів і потоків людських ресурсів у сфері науково-технічних досліджень [21].

Керівництво Канберри визначає наступні показники для оцінки інноваційної активності:

1) кількість учнів у закладах вищої освіти;

2) людські ресурси у сфері науки і технології (науково-технічні кадри);

3) науково-технічні кадри з формальної кваліфікації;

4) науково-технічні кадри за рівнем освіти;

5) науково-технічні кадри за фахом;

6) науково-технічні кадри за секторами зайнятості;

7) науково-технічні кадри за видами діяльності;

8) інші показники (вік, національне походження, рівень безробіття серед науково-технічних кадрів, розмір заробітної плати, підготовка та перепідготовка тощо) [21].

Керівництво з технологічного балансу платежів містить стандартні методи для обстеження і збору даних щодо міжнародної торгівлі технологіями. Основне призначення – дослідження балансу технологічних платежів, торгівлі високими технологіями. Показники для оцінки інноваційної активності:

- 1) передача технологій (прав на патенти, патентних ліцензій, безпатентних винаходів, ноу-хау);
- 2) передача товарних знаків, угоди по промисловим зразкам;
- 3) надання інжинірингових послуг з підготовки виробництва, проектування, технічного сприяння;
- 4) угоди з наукових досліджень та розробок;
- 5) інші операції, що не мають технологічного змісту, але передбачають надання маркетингових, рекламних, фінансових, страхових та інших послуг, пов'язаних із реалізацією конкретних угод з обміну технологіями [19, с. 27].

Щодо оцінки результативності та ефективності наукової діяльності на міжнародній арені, то варто згадати рейтингові оцінки, зокрема йдеться про Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index), Глобальний індекс конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index), Європейське інноваційне табло (European Innovation Scoreboard) та ін.

Якщо ж говорити про особливості оцінки інноваційної діяльності та інноваційного розвитку на рівні підприємницького сектору, то, на нашу думку, слід окремої уваги приділити публікаціям О. В. Димченко, яка обґрунтовує економічні показники, що в узагальненому вигляді відображають інноваційні процеси суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності. Обираючи показники, що характеризують інноваційну діяльність, О. В. Димченко враховує наступні аспекти:

- по-перше, показники інноваційної діяльності обираються таким чином, щоб відображати різні аспекти такої діяльності суб'єктів господарювання, що означає уникнення їх дублювання за економічним змістом;
- по-друге, джерелами інформації для розрахунку показників є офіційна статистична інформація, що характеризує інноваційну діяльність в Україні; по-

третє, усі показники, що узагальнено характеризують інноваційну діяльність, є відносними, що забезпечує їх коректне порівняння.

О. В. Димченко для оцінки інноваційної діяльності та інноваційного розвитку суб'єктів господарювання пропонує 4 показники, наведені у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Показники для оцінки інноваційної діяльності та інноваційного розвитку суб'єктів господарювання

Назва показника	Формула розрахунку	Складові формули
Інноваційна активність підприємств (d_{IA}). Цей чинник характеризує інтенсивність здійснення інновацій підприємствами за видами економічної діяльності. Для оцінки впливу цього фактора пропонується визначати частку інноваційно-активних підприємств у їх загальній кількості	$d_{IA} = N_{IA} / N$	d_{IA} – частка інноваційно активних підприємств, частка одиниці; N_{IA} – кількість підприємств, що здійснювали інноваційну діяльність, од.; N – загальна кількість промислових підприємств, од.
Ефективність інноваційної діяльності (E_{ID}). Ефективність являє собою ключову умову здійснення будьякої діяльності підприємств. Суб'єкти господарювання прагнуть до підвищення ефективності діяльності. Інноваційна діяльність пов'язана із отриманням значних доходів у разі позитивного сприйняття на ринку нової продукції. Для оцінки ефективності інноваційної діяльності пропонується застосовувати обсяг реалізації інноваційної продукції та одиницю витрат на здійснення інновацій, що цілком узгоджується з традиційним розумінням ефективності як економічної категорії	$E_{ID} = OP_{IP} / V_I$	E_{ID} – ефективність інноваційної діяльності, частка одиниці; OP_{IP} – обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами економічної діяльності, тис. грн.; V_I – витрати на здійснення інновацій, тис. грн.
Упровадження нової продукції. Оскільки інновації розрізняються за мірою їх упровадження (наприклад, модернізація існуючої продукції в науковій літературі також вважається інноваціями), виникає необхідність урахування міри впровадження підприємствами нової або значно вдосконаленої продукції, для чого і пропонується визначати показник	$R_{NIP} = N_{NIP} / N_{IA}$	R_{NIP} – рівень впровадження нової або значно вдосконаленої продукції, частка одиниці; N_{NIP} – кількість підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію, од.; N_{IA} – кількість підприємств, що здійснювали інноваційну діяльність, од.

Продовження таблиці 1.3

підприємствами нової або значно вдосконаленої продукції, для чого і пропонується визначати показник		– кількість підприємств, що здійснювали інноваційну діяльність, од
Взаємодія з європейськими партнерами. Цей чинник характеризує активність суб'єктів господарювання щодо співробітництва з європейськими установами й організаціями для реалізації інноваційних проєктів. Це відкриває можливість участі держави в таких проєктах як інвестора та дозволяє прискорити їх реалізацію	$V_{\text{П}} = N_{\text{ІАЕС}} / N_{\text{ІАІС}}$	V _П – ступінь взаємодії з іноземними партнерами, частка одиниці; N _{ІАЕС} – кількість інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва, що розташовані в країнах ЄС, од.; N _{ІАІС} – загальна кількість інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва

Джерело: складено автором за даними [22, с. 92-93]

О. В. Димченко також цілком справедливо наголошує, що значення фактора успішності інновацій у процесі розвитку економічних систем сьогодні лише зростає, але в Україні процес інноваційного розвитку значно ускладнюється через:

а) міграцію наукових кадрів (так зване «витікання мізків»);

б) брак фінансування (що пояснюється високим ризиком здійснення інновацій, нераціональним розподілом наявних ресурсів і низькою інвестиційною привабливістю окремих галузей економіки);

в) недостатню увагу до проблем забезпечення інноваційного розвитку на рівні державних інституцій [22, с. 91].

Для прискорення інноваційного розвитку країни необхідне впровадження наукових рекомендацій щодо державного фінансування інноваційного розвитку економіки, а перспективним напрямком дослідження є формулювання рекомендацій щодо оцінки інноваційного потенціалу економіки за напрямками економічної діяльності суб'єктів господарювання.

Оцінка стану інноваційного розквіту компаній є суттєвим етапом у означенні конкурентоздатності та потенціалу. Для гарантування об'єктивності та коректності аналізування, треба врахувати певні вимоги:

1. Потрібно чітко визначити мету оцінювання. Це може бути встановлення актуального стану модерного розвинення, встановлення його сильної та слабкої сторони, або з'ясування шляхів подальшого розвитку.

2. Застосування об'єктивного джерела інформації. Для оцінки стану модернізації потрібно мати доступ до достовірних даних, які засвідчують реальну ситуацію. Це можуть бути фінансове звітування, звіти про дослідження та розробки, а також відгуки клієнтів та партнерів.

3. Застосування комплексного підходу. Аналізування становища компанії повинне врахувати різні аспекти, такі як наявність новітньої культури, перспективність кваліфікованого персоналу, ступінь інвестицій у експерименти та розробки, а також успішність впровадження модерних продуктів на ринку.

4. Аналіз повинен бути систематичним та регулярним. Інноваційне розвинення корпорації є динамічним процесом, тому оцінка його становища мусить проводитись періодично. Це дозволяє вчасно виявляти змінювання та коригувати стратегії розвитку.

5. Важлива взаємодія зі стейкхолдерами при оцінці інноваційного розвитку: партнерство та співпраця. Це надає змогу розширити погляди на новітні розробки та вказує більш вдалий напрямок у виробництві.

6. Швидкість та якість впровадження необхідні у розвитку новації. Тому що сучасний світ дуже швидко розвивається та удосконалюється і тому через деякий час задуми можуть бути вже не актуальними.

7. Оцінка впливу модернізації на ринок: конкурентоспроможність та попит. Перед початком роботи над запровадженням товарів потрібно оцінити як саме дані вироби будуть діяти на торгівлю, настільки велика конкуренція та чи здатна продукція до суперницької стійкості.

8. Аналіз потенційних загроз та можливостей повинен бути з'ясований ще на початку заснування стратегії розвитку. Треба чітко розуміти які проблеми та ризики можуть виникнути на шляху до тріумфу та якими можливостями наділене підприємство.

9. Впливовість екологічних та соціальних аспектів інноваційного розвитку на сталість компанії є одним з головних вимог розквіту. Треба перевірити всі фактори які можуть діяти на розвинення компанії. Це дозволяє окреслити перепони, які стоять на заваді до запровадження новизни, потрібно вчасно помітити галузь, яка потребує програм підтримки даної діяльності.

10. Застосування засобів оцінки як SWOT-аналіз та балансовий підхід, що надає підприємству можливість оцінити галузь та особливості ведення бізнесу.

Як підсумок, оцінка модернізації фірми є головним інструментом для окреслення конкурентоздатності та потенціалу. Дотримання вимог до оцінювання, вжиток об'єктивних джерел інформування, комплексний підхід та системність дозволять здобути надійні результати та гарантувати успішній модернізацію підприємництва.

Оцінка новаторського розвинення започаткована для обчислення результативності модерного розквіту компанії, плану наступного проектування новації та ухвалення рішень стратегії. Здійснення оцінки відбувається шляхом різноманітних підходів (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Підходи до визначення інтегрального показника аналізування модерного розквіту

Підхід	Визначення
1	2
Диференційований метод за кожною складовою [55, с.424]	$\Pi_{\text{ІІ}} = \alpha O_{\text{ІІ}} + \beta O_{\text{ІІІ}} + \gamma O_{\text{Сі}}$ де – α , β , γ – коефіцієнти значимості загальних критеріїв; $O_{\text{ІІ}}$ – значення згрупованого індексу наукового потенціалу; $O_{\text{ІІІ}}$ – значення сукупного показника науково-технічних здібностей; $O_{\text{Сі}}$ – значення узагальнених даних гнучкості новацій.
Комплексна система індикаторів інноваційного потенціалу підприємства [9, с.154]	$I = \sqrt[n]{I_1 * I_2 * I_3 * \dots * I_n}$ де n – чисельність показників у розрахунковій групі; $I_{1\dots n}$ – значення індексів групи.
Кількісний вияв кожного компоненту сумарного впливу технологічного запровадження через інтегральний показник [56, с.105]	$I_{\text{PEi}} = \sum_{j=1}^{m_i} I_{ji} * B_{ji}$ де I_{ji} – індекс зростання j -го показника i -ої складової загального впливу; B_{ji} – ступінь впливу j -го критерію на i -ту складову сумарного ефекту (обчислюється методом експертної оцінки); m_i – чисельність показників, що представляють i -ту складову узагальненого ефекту.
Метод багатомірного таксонометричного аналізу [57, с.139]	$R = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n (x_{ej} - x_{ij})^2}{n}}$ де x_{ej} – значення j -го еталонного індексу; x_{ij} – значення j -го показника; n – кількість показників.

Продовження таблиці 1.4

Узагальнена система оцінки [61, с.340]	$III_{IP} = \sqrt[3]{УП_{IP} * УП_{МЗП} * УП_{СР}}$ <p>де III_{IP} – інтегральний індекс розвитку новачок; $УП_{IP}$ - виробничо-технологічний, науково-технічний, фінансово-економічний і соціальний індекс - оцінює рівень інноваційного потенціалу підприємств; $УП_{МЗП}$ - система маркетингових даних - оцінює рівень ефективної маркетингової підтримки інноваційного зростання фірми; $УП_{СР}$ - показники гуманізації праці, соціального захисту працівників, безпеки та здоров'я на робочому місці, корпоративної відповідальності - розраховує, в якій мірі фірма ефективно розвиває інновації для суспільства.</p>
--	---

Джерело: складено автором за даними [23, 24]

Ці методи допомагають оцінити модернізацію з різнобічних точок зору, дозволяючи мати комплексне уявлення про стан новаторської діяльності у різних сферах та рівнях.

Інтегральний показник оцінювання розвитку новачок може бути інтерпретований за декількома підходами. Нижче розглянемо декілька з них.

Економічну інтерпретацію визначень інтегральних показників (індексів), диференційованого методу за кожною складовою, ступеню інноваційного розвитку (I_{IP}) промислових підприємств запропонована в роботі О. В. Браславської, Н. В. Білошкурської та М. В. Білошкурського, вони розподілили на її рівні – від критичного до високого (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 - Рівні інноваційного розвитку промислових компаній

Значення інтегрального показника	Характеристика рівня інноваційного розвитку	Здатність до розширеного відтворення
$I_{IP} \in [0; 0,25)$	критичний	відсутня
$I_{IP} \in [0,25; 0,5)$	низький	часткова
$I_{IP} \in [0,5; 0,75)$	середній	достатня
$I_{IP} \in [0,75; 1,0)$	високий	повна

Джерело: складено автором за даними [25, с. 237]

На критичних стадіях модернізації, фірми не зможуть здійснювати розгорнуте відтворення, тоді як на високому рівні фірми матимуть усі потрібні для цього передумови.

Чичуліна, К.В., Міняйленко, І.В., Збиранник, О.М., Ткаченко, А.О. визначили критичні кордони та провели інтерпретацію узагальненої системи оцінки, зазначивши вищий, помірний та нижчий рівні новаторського розвинення саме для промислового підприємства (табл. 1.6).

Вирішення підходів до інтерпретації інтегральних індикаторів оцінки інноваційних розробок буде відрізнятися в залежності від конкретних контекстів, наявності даних, цільових намірів досліджуваного підприємства та аналітичного запиту.

За допомогою використання будь-якого з способів, стає можливим вдосконалити процедуру оцінювання модерного потенціалу підприємництва, з'ясувати шляхи зміцнення його ступеню, створити альтернативні модифікації стратегії майбутнього розквіту компанії, також зробити її аналіз.

Таблиця 1.6 - Суспільна шкала градації інтегрального індексу ступеню зростання новацій підприємництва

Рівень	Кількісне позначення	Ознаки ступеню розвитку інновацій
Високий	1,0	Найвищий рівень модернізації
	0,90 - 0,99	Дуже високий рівень
	0,75 - 0,89	Високий рівень
Середній	0,63 - 0,74	Рівень новітнього розвитку вище середнього
	0,5 - 0,62	Середній рівень
	0,41 - 0,49	Задовільний рівень
	0,4	Мінімально-допустимий рівень
Низький	0,20 - 0,39	Низький рівень
	0 - 0,19	Незадовільний рівень

Джерело: складено автором за даними [26]

Отриманий індекс коливається від 0 до 10 залежно від методології дослідження. Інтегральною величиною рівня модерного потенціалу компанії є крива, яка утворюється в результаті перенесення цих даних на графік. На графіку буде продемонстровано рівні потенціалу новацій для кожних складових, що дозволять сформулювати заходи впливу для конкретних компонентів, щоб підвищити загальний ступінь здібностей. При створенні даного графіка потрібно звернути увагу на горизонтальну метрику (індекси оцінки) та вертикальну (значення від 0 до 1,0). [27, с.424]

Рішення про експлуатацію будь-якого з способів оцінювання модерного хисту розташовується в межах стратегічних намірів виняткових компаній, але базується насамперед на врахуванні реальних і очікуваних потребах споживачів.

1.3 Механізм формування стратегії інноваційного розвитку підприємства

Проаналізувавши наукову літературу виявила, що на сьогодні немає загального погляду до формулювання термінів «інноваційна стратегія» та «стратегія інноваційного розвитку».

З погляду на джерела саме економічного сенсу, можна знайти багато варіацій даних формулювань. Пропоную переглянути трактування кількох вчених у таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 – Трактування поняття «стратегія інноваційного розвитку»

Науковці	Трактування
Стратегія інноваційного розвитку:	
Шульгіна, Л. М., Юхименко В. В. [28, с.136]	«...це ефективний засіб контролю за розвитком компанії та охоплює всі організаційні елементи. Вона планується та виконується на кількох рівнях одночасно або послідовно.»
Князева О. А. [29, с.95]	«...розкриває науково обґрунтовану систему розробки тем підприємницької діяльності, здатну гарантувати стабільний, інноваційний та позитивний розвиток тем у конкурентному оточенні».
Гриньов А. В. [30, с.38]	«...розглядається як система довгострокових концептуальних рамок для поділу ресурсів як зовнішніх і внутрішніх умов функціональних змін».
Інноваційна стратегія:	
Ансофф І. [31, с.34]	«... це один із способів, за допомогою якого організація досягає своїх цілей і виділяє себе серед інших власною новизною».
Рогоза М. Є., Вергал К. Ю. [32, с.109]	«... комплект принципів, способів та інструментів для розшуку найбільш сприятливіших шляхів організації розквіту науково-технічних дослідів і політичних ресурсів».
Титов А. Б. [33, с.60]	«...підпорядкована технологічним перспективам виробництв, ринковим вимогам і конкурентній спроможності».

Джерело: складено автором за даними [28-33]

Здобуток бажаних цілей корпоративного прогресу вимагає альтернативи стратегій за різними варіантами. Запровадження модерних задумів здійснюється за певними етапами. Рішення яку саме стратегію обрати, потребує певного набору дій.

На рисунку 1.4 представлено вісім етапів стратегії інноваційного розвитку за формуванням Дідченко О. І.

Кожен з етапів впровадження нового задуму, як елемент модерної стратегії фірми є серією поведінкових систем, що складаються з безлічі пов'язаних між собою частин, які максимізують поведінку динамічного зростання певних ринків. Це може бути реалізовано сприянням різноманітних методів з обмеженими міркуваннями.

Етапи стратегії інноваційного розвитку	I. З'ясування тотальних фаз формування тактики.
	II. Аналізування чинників зовнішнього середовища.
	III. Експертиза аспекту (привілеї та похибки) функціонування новацій.
	VI. Загальна рецензія стратегічного становища фірм.
	V. Сформування планів модернізації.
	VI. Здійснення проекту задумів нормативу.
	VII. Ухвалення першочергових модерних угод.
	VIII. Оцінка опрацьованих планів, а також два кроки реалізування: гарантування впровадження стратегії та організація інспектування за її реалізацією.

Рисунок 1.4 - Етапи стратегії інноваційного розвитку

Джерело: складено автором за даними [33, с.15]

Іпполітова І. Я. зазначає шість етапів формування стратегії (рис.1.5).

На етапах узгоджуються призначення, пріоритетність піднесення, стратегічні задуми, перегляд спільної та оперативної стратегій, які слугують для сталого моніторингу здійснення та оновлення стратегій у зовнішній сфері.

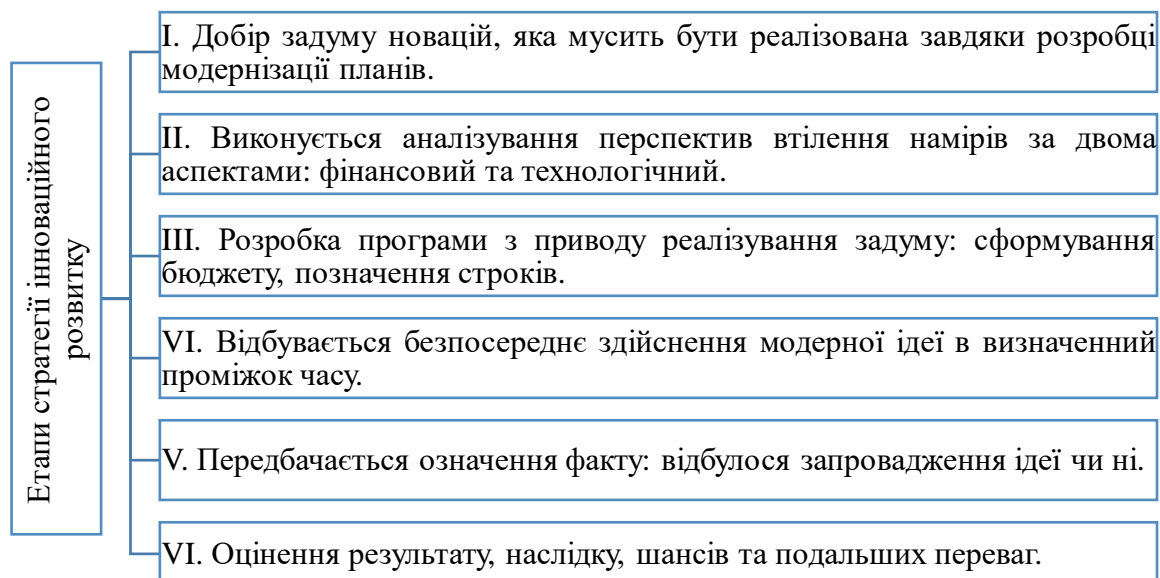

Рисунок 1.5 - Етапи стратегії інноваційного розвитку

Джерело: складено автором за даними [32,с.111]

Зауважу, що на третьому етапі якщо якась з можливостей реалізації ідеї не є можливою, то ідею передають на коригування. Щодо п'ятого кроку доповню, якщо реалізовано ідею, то відбувається перехід до шостого етапу. Якщо ж ідею реалізовано не було, то встановлюються причини та відповідальних за це працівників.

Кобеля З.І., Кутаренко Н.Я., Сеньовська Я.В. та Човбан І.В. виділили десять фаз стратегічної модернізації (рис.1.6).

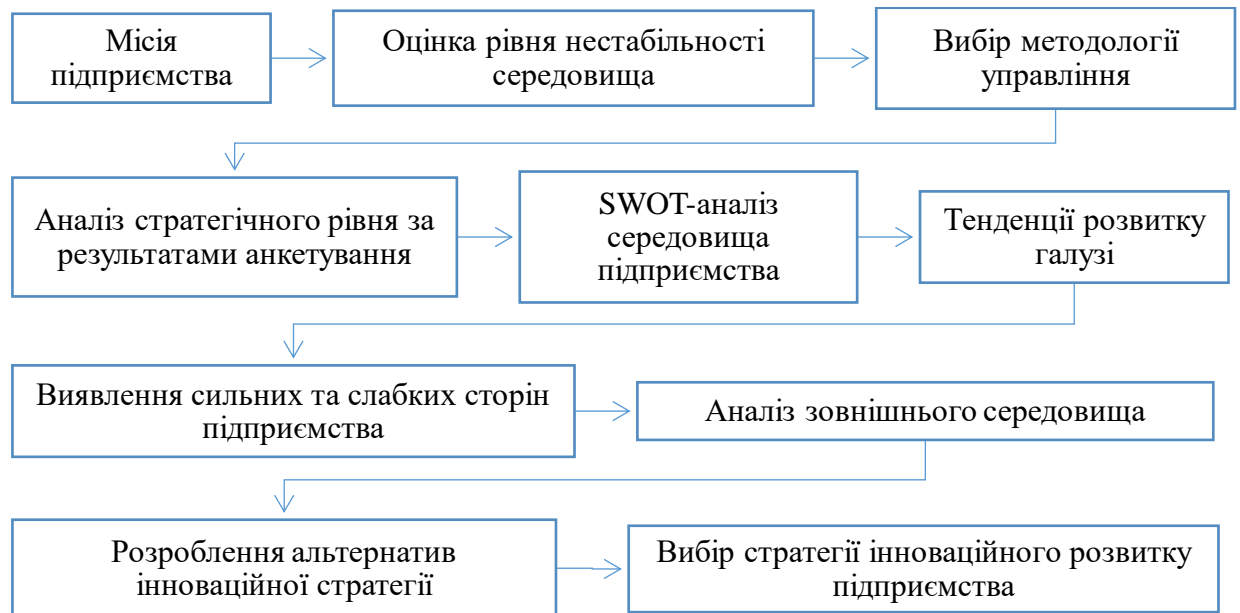

Рисунок 1.6 - Фази стратегічної модернізації

Джерело: складено автором за даними [34,с.46]

Зауважу, що етапи формування стратегії розвитку новацій є взаємозалежними і дають змогу обирати відповідне планування загалом. Видалення певних етапів може спричинити неточність результату.

Етапи аналізування середовищ досліджують поточні ринкові вимоги, а також визначають сумісність елементів з дієвими завданнями функціонування.

З'ясування потужних та слабких сторін компанії дозволяють оцінити потенціал, що формалізує нагоду утворення новації, а також діє на відбирання певної стратегії.

За SWOT-аналізом оцінюються здібності фірми до новацій та визначається впливовість модерного середовища, утвореного зовнішньою сферою, на цю здібність.

Обрання стратегій для всього підприємства багато в чому підпорядковується його місіям. Можливість новації установлюються через зіставлення потенціалу з модерним та інвестиційним середовищем країн (регіонів).

Виходячи з поданих міркувань сформулюю головні кроки на малюнку 1.7.

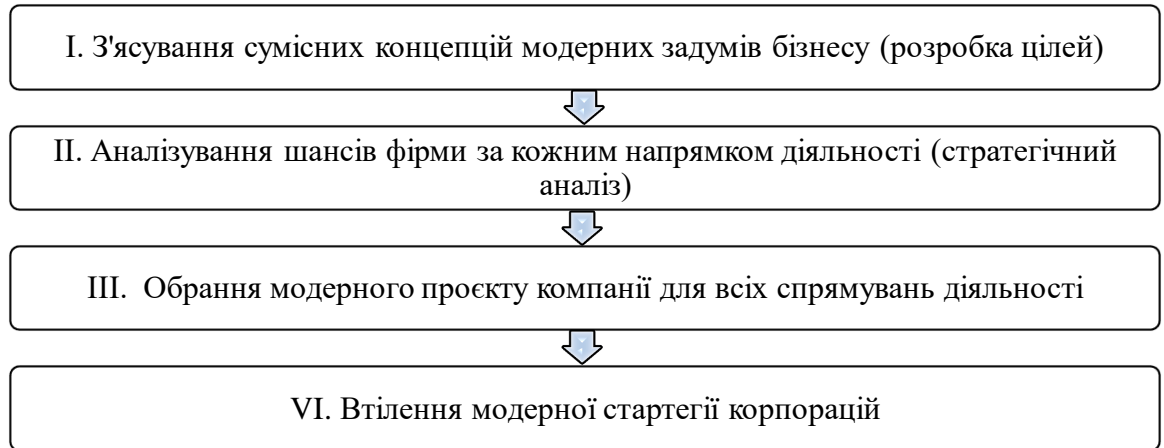

Рисунок 1.7 - Кроки стратегії розквіту новацій

Джерело: складено автором за даними [35, с. 131]

Першим етапом опрацьовується курс місії та політика організації; підкреслюється її прихильність до модернізації.

Другий крок розраховує внутрішнє середовище та оцінює потенціал до інновацій; аналізує становище зовнішньої сфери та оцінює інноваційне оточення; визначає інноваційну позицію компанії.

Третій крок окреслює основний алгоритм розвинення та його модерні складові; розробляє та оцінює альтернативні стратегії; обирає та обґрунтовує бажані плани новації.

Четвертим кроком втілюється модерна стратегія; готуються проєкти та задуми її відтворення; організовується керівництво процесу; окреслюється оцінка продуктивності реалізації та фіксуються потрібні корективи.

Модернізація стратегій завжди виражається у визначенні модифікації цільового стану підприємства на ринку конкуренції. Різноманітні тактики підприємництва можна розділити на дві об'ємні групи: - активні наміри модернізації для утворення новітнього ринку; - пасивні ринково-орієнтовані модерні стратегії. Його відокремлені складові також позначаються на вибірці конкретних стратегій модерного розвинення (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 – Складові стратегії розвитку нововведень підприємництва

Складові стратегії	Заходи
Цільовий ринок	Збільшити особисту частину бізнесу, спрямовуючись на споживачів, що цікавляться тою чи альтернативною продукцією.
Позиція товару	Подовжити гарантійні терміни з окремими послугами та шляхом їх комбінування удосконалити.
Асортимент товару	Збільшити спектр послуг, щоб залишитись конкурентоздатними та зайняти сегменти ринку на які можуть віддати перевагу суперники.
Ціноутворення	Застосувати гнучку політику вартості, яка дає змогу стрімко помічати оновлення цін у конкурентів. Опрацювати програму цінової знижки.
Реклама	Розробити нові рекламні фірми для націлених ринків, враховуючи наміри позиціонування виробу на торгах. Розрахувати витрати на рекламу заходів, щоб надихнути аудиторію.
Просування товару	Примножити бюджетування на реалізацію виробництва. Проявляти ініціативу у презентаціях та інших рекламних заходах продукції.
Стимулювання збуту	Розробити еластичну систему знижок і надбавок за постачання товарів у кредит відповідно до процедур і вимог обслуговування.
Маркетингові дослідження	Найняти корпорацію з вивчення торгів для аналізування продукції на ринках.

Джерело: складено автором за даними [32,с.110]

Кожен представлений етап є ключовим елементом стратегії. Це дає можливість вибрати напрямок і пріоритет своїх ідей, забезпечуючи стабільні темпи зростання і функціональність у майбутньому.

При розробці стратегій нововведень в конструкції процесного підходу доцільним сформувавши ключові джерела, які полягають на базі її побудови. Дані принципи ґрунтуються на всебічному вивченні ключових аспектів корпоративної діяльності та реалізуються з урахуванням потреб, що забезпечують доцільне керування інноваціями. На цій основі формується механізм розробки та реалізації новаторських стратегій компанії зважаючи на вказані передумови.

Новітній світ у якому конкуренція з кожним днем посилюється, розквіт модернізації постає першочерговим фактором прогресу. Тому організація алгоритму розвинення є неодмінним компонентом ефективної діяльності будь-якого підприємництва. Методичні засади, на яких будуються ці процеси, окреслюють їхню продуктивність та врівноваженість у конкурентній сфері.

Методичні засади формування стратегії необхідні тому що: вони надають структурований погляд до розроблення тактики, що допомагає уникнути хаотичного підходу; дозволяють розкрити головні цілі та завдання модерної стратегії, що сприяє досягненню тріумфу; враховують аналізування ринків, конкурентної сфери та внутрішніх ресурсів, що дає змогу розробити ефективний план; допомагають означити ключові фактори успішності та ризики; враховують потреби та очікування споживачів, що забезпечить підтримку та сприятиме стратегічному впровадженню.

Інноваційно-інвестиційна стратегія підприємства є основою його росту, адже саме інновації та вкладені в них інвестиції є драйвером росту та розвитку компанії. Тому так важливо побудувати вдалу інноваційно-інвестиційну стратегію компанії, яка дасть можливість компанії не тільки отримувати прибутки в короткостроковій та довготерміновій перспективі, але й бути фінансово стабільними в контроверсійних умовах.

Інвестиційно-інноваційна стратегія є комплексним поняттям, яке складається з двох складових: інвестиційної та інноваційної стратегії, і фактично формується на перетині цілей як інвестиційної, так і інноваційної діяльності, які є похідними від загальнокорпоративної стратегії організації [36]. При цьому інвестиційна може формуватись незалежно від інноваційної стратегії, проте реалізація інноваційної стратегії неможлива без використання інвестиційних ресурсів. Інвестиційно-інноваційна стратегія є певним системоутворюючим елементом, що поєднує цілі та засоби конкурентних, функціональних та ресурсних стратегій на шляху досягнення стратегічної мети та цілей, визначених у корпоративній та конкурентній стратегії [37].

У свою чергу, реалізація інвестиційно-інноваційної стратегії потребує певного функціонального забезпечення, тобто відповідності розроблених функціональних стратегій (кадрової, фінансової, виробничої, маркетингової та інших) цілям та умовам реалізації інноваційно-інвестиційного проекту. Встановлення відповідності потребує певних змін у організаційній структурі підприємства. Інвестиційно-інноваційна стратегія виступає системоутворюючим елементом у «стратегічному наборі» підприємства, яка орієнтована на розвиток і

визначає напрям, спосіб та засоби дій для досягнення місії та стратегічних цілей компанії [38].

Саме таке використання та впровадження інноваційно-інвестиційної стратегії в діяльність підприємств зможе забезпечити їхній стабільний ріст, розвиток та стійкий фінансовий стан.

На сьогодні вітчизні підприємства переживають не найкращі роки, адже війна в Україні вплинула не лише на зменшення їхньої кількості, але й на загальний фінансовий стан, пропонуємо дослідити рентабельність підприємств за період 2020-2022 рр (рис. 1.8)

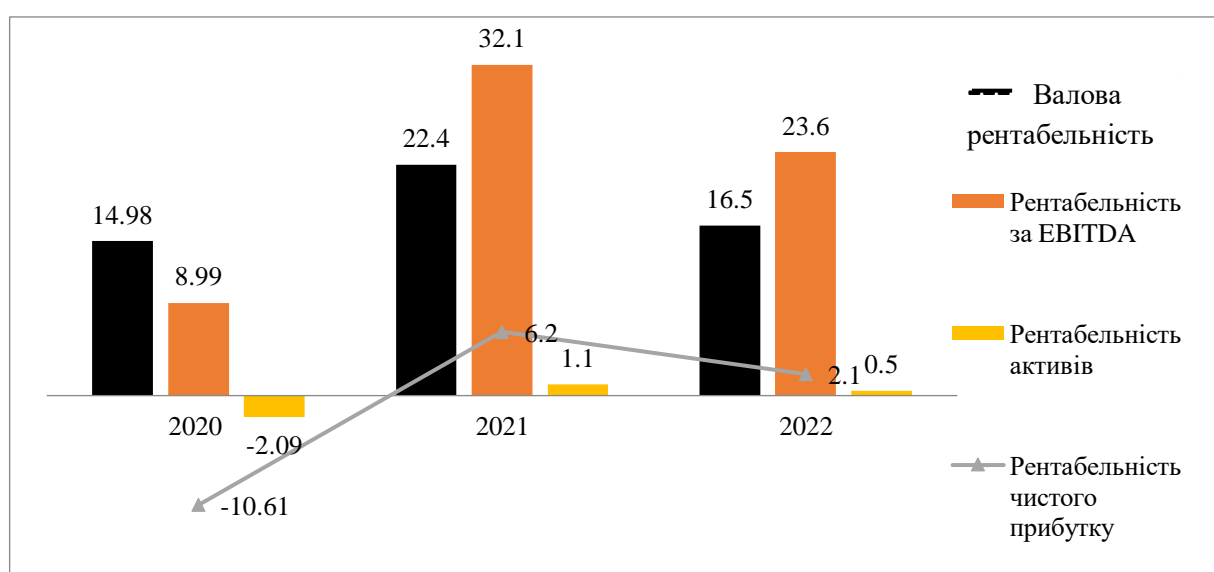

Рисунок 1.8 – Динаміка показників рентабельності вітчизняних підприємств за період 2020-2022рр., %

Джерело: складено автором за даними [38]

Аналізуючи рисунок 1, ми бачимо, що критичними для вітчизняних компаній був період 2020 року – Пандемія Коронавірусу та 2022 – початок повномасштабної війни в Україні. Відповідно такі нестабільні умови негативно відобразили на прибутковості вітчизняних компаній, проте український бізнес як і наш народ незламний та продовжує працювати задля перемоги та розбудови країни.

Саме погіршенні показників рентабельності матимуть негативний вплив на загальну економічну та фінансову безпеку, адже при зметення прибутковості збільшується ризик банкрутства. Щоб не допустити погіршення фінансових показників урядом України було здійснено ряд дій, які позитивно вплинули на діяльність компаній на початку повномасштабного вторгнення РФ (рис. 1.9)

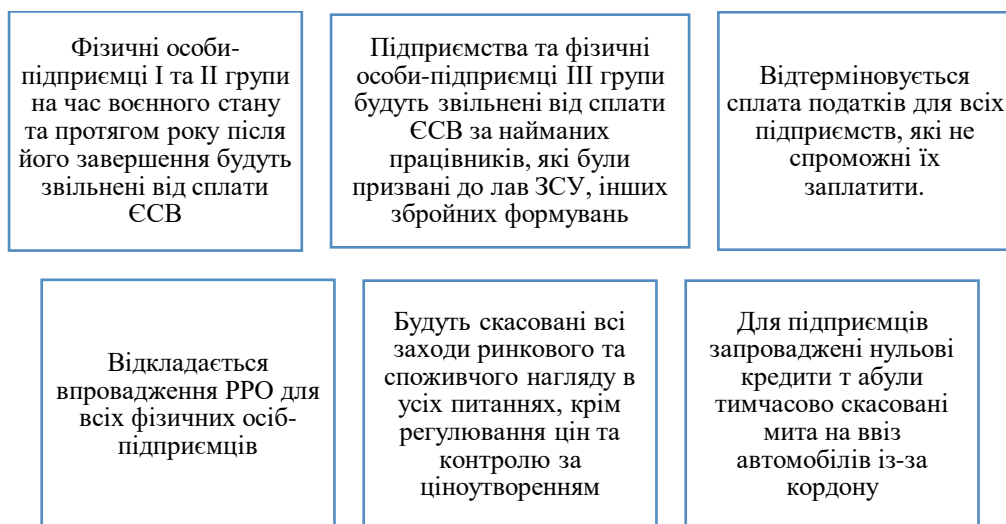

Рисунок 1.9 – Ключові дії українського уряду з підтримки бізнесу в період війни

Джерело: складено автором за даними [39, 40]

Отож, ми бачимо, що український уряд запровадив низку правильних дій, які власне і не допустили краху бізнесу та сприяли його поступовому відновленню.

На мою думку основою відновлення та росту бізнесу має стати впровадження інвестицій в розвиток інновацій, які чому не мають значної підтримки зі сторони держави. Отож, пропоную для початку визначити основні проблеми інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств в Україні (рис. 1.10).

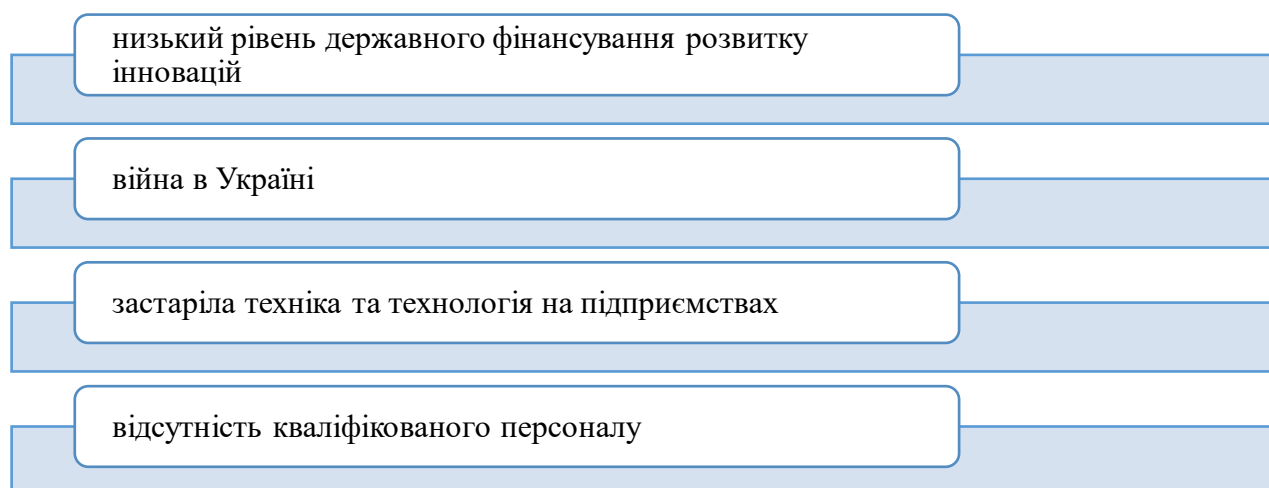

Рисунок 1.10 – Основні проблеми інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств в Україні

Джерело: зроблено автором

Отож, найважливішою проблемою інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств є війна в Україні, адже в період війни зменшуються або майже відсутні інвестиції в інновації та компанії концентрують свою діяльність на оптимізації виробництва і ніяк не витратять кошти на впровадження інновацій. Не менш важливою проблемою є низький рівень державного фінансування розвитку інновацій, адже майже 90% всіх інновацій компанії фінансують із власних джерел, держава виділяє кошти, проте вони є мізерними в порівнянні із вимогами ринку до інновацій.

Майже в половини українських компаній техніка вже не тільки матеріально, але й морально застаріла, яка інколи не в змоззі опрацювати велику кількість інформації, не говорячи вже про різні інноваційні програми. Також суттєвим викликом впровадженні інноваційних технологій є недостатня кваліфікація персоналу, який просто на всього може не впоратися із технологіями та не знатиме як саме їх застосовувати.

Дані проблеми породжують способи їх вирішення, а основним із яких є відсутність страху у керівництва компанії на шляху впровадження інновацій. Хоча дане рішення не є дієвим, проте більшість компаній стикається саме з опором керівництва до нововведень, не говорячи вже про персонал, який не те що не готовий до нових технологій, він не знає що з ними робити і як їх застосовувати.

Саме тому я пропоную альтернативні способи рішення вище окреслених проблем, які допоможуть компаній розвинути інноваційно-інвестиційну діяльність та досягти росту:

1. Брати участь в міжнародних програмах та грантах, які виділяють міжнародні організації, такі як USAID, кошти з яких будуть спрямовані на розвиток та реконструкції українського бізнесу та залучення інвестицій.

2. Розвивати свій персонал та проводити навчання, відправляти працівників на курси підвищення кваліфікації чи курси обміну досвідом. Також корисним є навчання персоналу, яке можна проводити як у робочі так і у вихідні дні (за окрему плати). Персонал потрібно розвивати, адже успішна компанія – це щоденна робота її працівників.

3. Взяти державні кредити, які пропонує Приватбанк (до прикладу 5*7*9) на розвиток інновацій та закупити нову техніку, частково оновити стару та закупити різні програми, які скорочують час на обробку замовлення чи доставку продукції чи її облік.

4. Не боятись впроваджувати технології не бути готовим до змін, адже керівник компанії – це її лідер, який має на своєму прикладі показати готовність до впровадження чогось нового та продемонструвати плюси інноваційних технологій для своїх працівників.

5. Залучати інвестицій іноземних компаній шляхом створення спільних підприємств. Даний спосіб є одним із найбільш дієвіших, адже іноземні компанії вже мають досвід у використанні інновацій та поділяться ним із вітчизняною компанією.

Отож, саме розробка вдалої інноваційно-інвестиційної стратегії дасть можливість компанії оптимізувати свої ресурси та правильно розподілити свої витрати, чого не можливо отримати без застосування технологій. На сьогодні існує тисячі програм, які допомагають менеджерам компанії обробляти та систематизувати інформацію, слідкувати за витратами та оптимізувати закупівлі, зменшувати товари на складі та збільшувати продажі, тощо. Сучасну компанію не можливо уявити без технологій, саме інноваційні технології є драйвером росту та розвитку компанії, які покращують її фінансові показники та мінімізують рівень банкрутства. Отож, впровадження інноваційно-інвестиційної стратегії вітчизняними компаніями, на мою думку, є запорукою не тільки їхньої світлого фінансового майбутнього але й розвитку нашої країни та швидшої повоєнної відбудови її економіки.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «УКРСТАРЧ»

2.1 Організаційно-правові основи функціонування підприємства ТОВ «Укрстарч»

Об'єктом нашого дослідження є підприємство ТОВ «Укрстарч». Охарактеризуємо його діяльність за наступними аспектами. Юридичний статус підприємства:

Повна назва підприємства: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ УКРСТАРЧ

- Скорочена назва підприємства: ТОВ «УКРСТАРЧ»
- Юридична адреса: Україна, 07702, Київська область, Яготинський район, місто Яготин, вулиця Кузнецова, будинок 18
- Номер і дата державної реєстрації: Код ЄДРПОУ 42625175, Дата реєстрації 13.11.2018
- Форма власності: Недержавна власність
- Організаційно-правова форма: Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ)
- Розмір статутного фонду: 500 000,00 грн.
- Цілі і види діяльності:

Основний: Виробництво крохмалів і крохмальних продуктів [21]

Інші: Післяурожайна діяльність, виробництво інших харчових продуктів, виробництво готових кормів для тварин, оптова торгівля відходами та брухтом, складське господарство, транспортне оброблення вантажів, інша допоміжна діяльність у сфері транспорту, надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна, оптова торгівля зерном, насінням і кормами для тварин, роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах, діяльність засобів розміщування на період відпустки та іншого тимчасового

проживання, діяльність інших засобів тимчасового розміщування, виробництво електроенергії, передача електроенергії, забір, очищення та постачання води, інші спеціалізовані будівельні роботи, вантажний автомобільний транспорт, допоміжне обслуговування наземного транспорту [21].

Спершу охарактеризуємо місію підприємства «ТОВ УКРСТАРЧ»:

Існуюча місія: Наша місія полягає в тому, щоб забезпечити наших клієнтів якісною продукцією та послугами, сприяючи їхньому комфорту і задоволенню потреб у харчових продуктах, а також у різних сферах економічної діяльності. Ми прагнемо до сталого розвитку та впровадження новітніх технологій у всі аспекти нашої діяльності.

Ми прагнемо створювати інноваційні продукти та послуги, які відповідають найвищим стандартам якості і сприяють покращенню якості життя наших клієнтів. Наша місія полягає в розвитку сталого бізнесу, з відповідальним відношенням до навколишнього середовища та підтримкою спільнот, в яких ми працюємо.

Номенклатура продукції підприємства:

1. Крохмалі та крохмальні продукти
2. Готові корми для тварин
3. Торгівля відходами та брухтом
4. Транспортні послуги
5. Складське господарство
6. Оптова торгівля зерном, насінням і кормами для тварин
7. Роздрібна торгівля харчовими продуктами
8. Готелі та інші засоби тимчасового розміщення

Структура підприємства:

- Виробничі підрозділи: Основне виробництво, Складське господарство, Транспортні підрозділи.

- Підсобне виробництво: Відсутнє.

- Виробнича площа та потужність підприємства: Відомості про виробничу площу та потужність відсутні.

Події у життєдіяльності підприємства за останні три роки та заплановані події:

- Зміна організаційно-правової форми: Не було змін.
- Реорганізація: Не було реорганізацій.
- Зміна місцезнаходження: Місцезнаходження залишилося незмінним.
- Зміна керівництва: Керівництво залишилося незмінним.
- Зміна товарної політики: Розвиток нових продуктів та покращення якості існуючих.
- Зміна власності: Власність залишилася незмінною.
- Інші події: Протягом останніх трьох років підприємство запустило програму соціальної відповідальності, спрямовану на підтримку місцевих спільнот і благодійність. Ми активно підтримуємо місцеві ініціативи, спрямовані на покращення умов життя та навколишнього середовища.

Працює система мобільного виїзного сервісу, де кожен сервісний інженер має персональний діагностичний автомобіль, оснащений всіма необхідними інструментами та обладнанням, має великий практичний досвід та постійно проходить сертифіковані тренінги підвищення кваліфікації на заводах виробників.

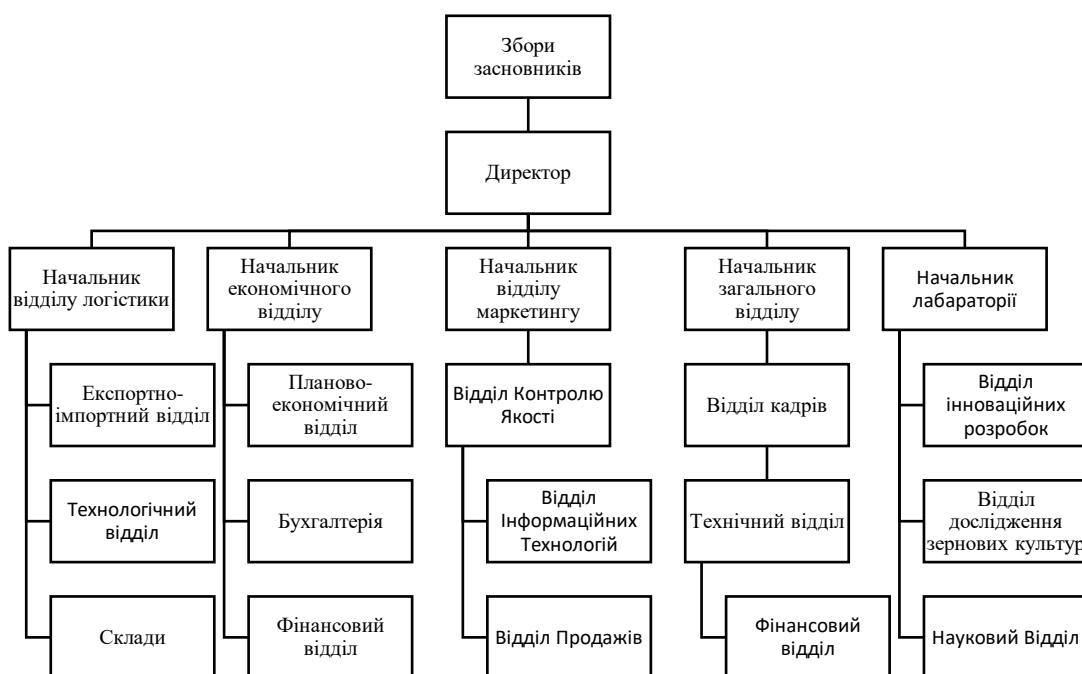

Рисунок 2.1 – Організаційна структура ТОВ «Укрстарч»

Організаційна структура ТОВ «Укрстарч», представлена на рис. 2.1, має лінійно-функціональну форму та забезпечує можливість швидкого зростання підприємства у зв'язку з підтримкою керівництва

Керівництво.

1. Збори засновників (загальні збори членів) на підприємстві є важливим елементом корпоративного управління. Ці збори зазвичай проводяться для обговорення та прийняття важливих рішень стосовно компанії. Основні аспекти, які можуть обговорюватися під час зборів засновників, включають:

Прийняття Статутів та Змін до Статутів: Засновники можуть обговорити та приймати статuti компанії, а також вносити зміни до існуючих статутів.

Вибори Органів Управління: Визначення складу та обрання органів управління, таких як рада директорів чи правління.

Розподіл Дивідендів: Обговорення та прийняття рішень щодо розподілу прибутку в формі дивідендів між акціонерами чи учасниками підприємства.

Стратегічні Рішення: Обговорення стратегічних планів розвитку компанії, важливих стратегічних рішень та цілей.

- Генеральний директор: Відповідає за загальне керівництво підприємством, приймає стратегічні рішення та встановлює цілі.
- Виробничий директор: Організовує виробництво продукції, контролює операційну діяльність.
- Фінансовий директор: Має на увазі фінансовий стан підприємства, веде фінансовий облік і аналіз.
- Менеджер з маркетингу: Відповідає за маркетингову стратегію, рекламу та комунікації з клієнтами.

2. Виробництво:

- Технологи: Розробляють та впроваджують технологічні процеси.
- Майстри виробництва: Надзирають за робочим процесом та командою робітників.
- Оператори виробничого обладнання: Відповідають за роботу обладнання.
- Робітники: Займаються безпосередньо виробництвом продукції.

3. Відділ збуту:

- Менеджери з продажу: Ведуть стратегію збуту, взаємодіють з клієнтами.
- Торгові представники: Відвідують клієнтів, пропонують продукцію.

4. Фінанси та бухгалтерія:

- Головний бухгалтер: Відповідає за бухгалтерський облік та звітність.
- Фінансовий аналітик: Аналізує фінансовий стан і робить прогнози.
- Касири: Ведуть касові операції.

5. Адміністрація:

- Секретар: Виконує адміністративні обов'язки.
- Адміністратор: Забезпечує потрібну інфраструктуру та організовує робочий процес.

6. Технічне обслуговування:

- Інженери з технічної підтримки: Ремонтують та обслуговують технічне обладнання.
- Робітники з ремонту обладнання: Займаються роботою з обладнанням.

7. Відділ якості:

- Інспектори контролю якості: Контролюють якість продукції та дотримання стандартів якості.

8. На ТОВ «Укрстарч», начальник лабораторії відповідає за керівництво та організацію роботи лабораторії, де проводяться різноманітні аналізи та дослідження. Відповідно до специфіки аграрного сектору, йому можуть бути доручені такі завдання:

Вивчення якості ґрунтів: Проведення аналізів для визначення фізико-хімічних властивостей ґрунтів, рівня родючості та необхідності внесення добрив.

Контроль якості насіння та садивного матеріалу: Здійснення аналізів для визначення життєздатності, чистоти та інших характеристик насіння і садивного матеріалу.

Дослідження агрохімічного стану ґрунтів: Оцінка вмісту макро- та мікроелементів, реакції ґрунту та інших показників для підтримки раціонального використання добрив.

Контроль якості вирощених культур: Аналіз рослин та продукції для визначення вмісту поживних речовин, вологості, визначення можливих захворювань чи шкідників.

Дослідження води для зрошення та напою для тварин: Визначення якості води за різними параметрами для вирощування рослин та забезпечення тварин водою.

•

Кожен підрозділ має свою роль і важливий внесок у діяльність підприємства. Співпраця між ними дозволяє підтримувати ефективну функціонуючу організаційну структуру та досягати поставлених цілей.

Виробнича структура підприємства може бути різноманітною, залежно від галузі та масштабів діяльності (рис.2.2).

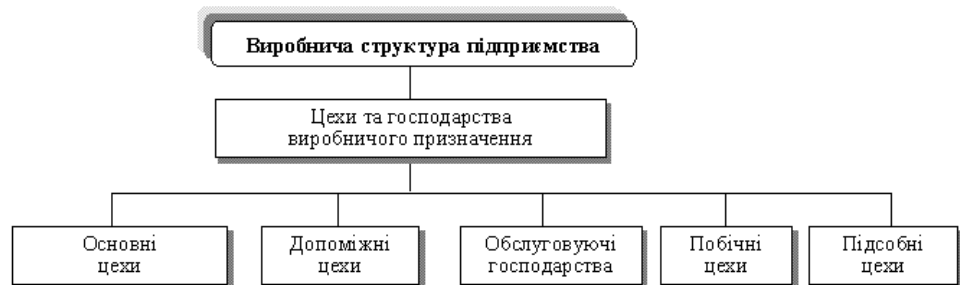

Рис. 2.2 Виробнича структура ТОВ «Укрстарч» [21]

Для аналізу, розглянемо виробничу структуру ТОВ «Укрстарч»:

1. Основні цехи:

- Виробничий цех: Основна зона виробництва, де проводиться обробка сировини та виготовлення готової продукції. Це може включати виробничі лінії, обладнання та працівників, які безпосередньо виробляють продукцію [2].
- Монтажний цех: Місце, де здійснюється складання та збірка складних виробів. Цей цех може включати процеси зі з'єднання деталей, регулювання, тестування та підготовку до відвантаження [3].

- Ремонтний цех: Це місце для діагностики та ремонту обладнання, яке вже використовується на підприємстві. Тут відбуваються технічні обслуговування та відновлення робочого стану обладнання [4].

2. Допоміжні цехи:

- Енергетичний цех: Виробництво електроенергії та тепла для потреб виробничого процесу [5].
- Складський цех: Місце для зберігання готової продукції перед відвантаженням, а також сировини та матеріалів.
- Транспортний цех: Відповідальний за організацію перевезень сировини, готової продукції та обладнання [6].

3. Підсобні виробництва:

- Інженерний відділ: Розробка нових виробничих процесів та вдосконалення існуючих. Включає в себе інженерів та конструкторів [7].
- Якість та контроль: Відділ, відповідальний за контроль якості продукції, вимірювання, тестування та вдосконалення процесів забезпечення якості [8].
- Адміністративний відділ: Включає в себе внутрішні функції, такі як управління кадрами, фінанси, закупівлі та інші адміністративні завдання [9].

4. Обслуговуючі цехи і господарства виробничого призначення забезпечують нормальну роботу основних та допоміжних цехів шляхом транспортування і збереження сировини, напівфабрикатів, готової продукції, проведення необхідних санітарно-технічних заходів, підтримання благоустрою їх приміщень і території тощо [10]. До категорії обслуговуючих господарств належать: складське господарство, у складі якого різноманітні склади та комори; транспортне господарство, яке формується на базі депо, гаражів, ремонтних майстерень, транспортних та вантажно-розвантажувальних засобів; санітарно-технічне господарство, що об'єднує водопровідні, каналізаційні, вентиляційні та опалювальні пристрої; центральна заводська лабораторія, яка складається з

відповідних лабораторій механічної, металографічної, хімічної, пірометричної, рентгенівської тощо [11].

5. Підсобні цехи здійснюють підготовку основних матеріалів для основних цехів, а також виготовляють тару для упакування продукції [12].

Виробнича структура підприємства може значно відрізнятись в залежності від виду діяльності та специфіки бізнесу. Важливо, щоб всі ці підрозділи співпрацювали разом для забезпечення ефективного виробничого процесу та досягнення бізнес-цілей підприємства.

Аналіз роботи економічних служб підприємства є важливим аспектом управління підприємством. Нижче подано оцінку функціональних обов'язків та роботи окремих економічних служб:

1. Планово-економічний відділ:

- Функціональні обов'язки: Планування та координація економічних показників підприємства, розробка бюджетів, аналіз фінансових показників, моніторинг ринку та конкурентів [13].
- Оцінка роботи: Планово-економічний відділ успішно виконує свої функції, але можливість покращення полягає в посиленні аналітичної роботи та розробці більш докладних стратегічних планів [15].

2. Відділ праці та заробітної плати:

- Функціональні обов'язки: Обробка та облік робочого часу працівників, розрахунок заробітної плати, ведення обліку відпусток і відсутностей [16].
- Оцінка роботи: Відділ праці та заробітної плати функціонує ефективно, забезпечуючи своєчасні виплати працівникам. Проте, необхідно звернути увагу на автоматизацію процесів для зменшення адміністративного навантаження [17].

3. Бухгалтерія:

- Функціональні обов'язки: Облік фінансової діяльності підприємства, складання та подання фінансової звітності, розрахунок податків.
- Оцінка роботи: Бухгалтерія виконує свої функції на високому рівні, забезпечуючи відповідність законодавчим нормам та стандартам

обліку. Проте, важливо підтримувати постійний моніторинг змін у податковому законодавстві [18].

Загалом, економічні служби підприємства працюють ефективно, але існує потенціал для подальшого вдосконалення, зокрема в аналітичній роботі та автоматизації процесів. Загалом, економічна та аналітична робота підприємства базується на сучасних методах та надає можливість ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення [23; 24]. Проте, завданням є постійне вдосконалення і оптимізація процесів для досягнення ще більшої ефективності та точності аналізу даних.

Права, обов'язки й відповідальність керівників всіх рівнів, так само як і всього персоналу ТОВ «Укрстарч», закріплюються в посадових інструкціях. Наявність посадових інструкцій дозволяє багато в чому впорядкувати процес розподілу повноважень і домогтися більш перспективної технології управління на підприємстві.

Посадова інструкція не тільки дозволяє визначити обов'язки, права й відповідальність персоналу, але й оберігає його від виконання невластивих йому функцій, підкреслюючи систему взаємин між керівником і підлеглим йому працівником.

Крім того, інструкція впорядковує потоки інформації у компанії, формує вимоги до посад і порядку оцінки працівників.

Перевагами організаційної структури управління ТОВ «Укрстарч» є: швидке виконання дій щодо розпорядження та вказівок, які видаються вищестоячими керівниками нижчестоячим; раціональне поєднання лінійних та функціональних взаємозв'язків; стабільність повноважень та відповідальності персоналу; єдність та чіткість розпорядництва; оперативне прийняття рішень; персональна відповідальність кожного керівника за результати діяльності; професійне вирішення завдань спеціалістами функціональних служб.

Підприємство впроваджує нові технології в виробництво та логістику з метою підвищення продуктивності та якості продукції. З цією метою були внесені інвестиції в модернізацію обладнання та автоматизацію процесів.

В місті Кропивницьк знаходиться дослідницький центр ТОВ «Укрстарч», там проводяться різні практичні дослідження по вирощуванню та доглядом за новими видами рослин, більша частина персоналу спеціалісти з Китаю.

2.2 Аналіз економічних та фінансових показників діяльності підприємства

Група компаній Елідон об'єднує ТОВ «Укрстарч», ТОВ «Елідон» та ряд агровиробничих підприємств з загальним земельним банком у 39,000 га (товарне виробництво сільгоспкультур, насінництві, продаж добрив, кормів для тварин та ін.

Основні приміщення ТОВ «Укрстарч»:

- Виробничі цехи
- Складські приміщення
- Офісні приміщення
- Лабораторія

Відповідність розвитку комунікацій:

Ступінь розвитку комунікацій відповідає вимогам відповідної технології виробництва.

Електроенергія, водопостачання, каналізація та послуги зв'язку надаються на необхідному рівні.

Електроенергія, водопостачання, каналізація, послуги зв'язку – всім цим підприємство забезпечене.

Найменування обладнання, яке належить ТОВ «Укрстарч»:

- Прес для виробництва крохмалю
- Лінія для фасування крохмалю
- Транспортні вантажівки
- Прес для виробництва крохмалю
- Лінія для фасування крохмалю
- Транспортні вантажівки

Підприємство впроваджує нові технології в виробництво та логістику з метою підвищення продуктивності та якості продукції. З цією метою були внесені інвестиції в модернізацію обладнання та автоматизацію процесів [1].

Проаналізуємо обсяги реалізованої продукції за видами економічної діяльності у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз обсягів реалізованої продукції, робіт, послуг за видами економічної діяльності ТОВ «Укрстарч» за 2020 – 2022 рр.

Види економічної діяльності	Обсяг реалізованої продукції						Відхилення			
	2020		2021		2022		2022 до 2020		2022 до 2021	
	Тис.грн.	Питома вага, %	Тис.грн.	Питома вага, %	Тис.грн.	Питома вага, %	У сумі	У стр-рі	У сумі	У стр-рі
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Крохмалі та крохмальні продукти	400	19,7	400	19,32	500	23	100	25	100	25
Готові корми для тварин	700	34,4	670	32,36	800	36,9	100	14,3	130	19,4
Торгівля добривами	450	22,16	500	24,15	550	25,3	100	22	50	10
Транспортні послуги	200	9,85	200	9,66	200	9,2	0	0	0	0
Складське господарство	270	14,77	300	14,44	220	10	-50	-18,5	-80	-26
Усього	2030	-	2070	-	2170	-	25	-	0	-

Обсяг реалізованої крохмальної продукції зріс до 500 тис. грн у 2022 році, що на 25% більше, ніж у 2020 році, та на 25% більше, ніж у 2021 році. Обсяг реалізованих кормів для тварин зріс до 800 тис. грн у 2022 році, що становить збільшення на 14,3% порівняно з 2020 роком та на 19,4% порівняно з 2021 роком. Обсяг торгівлі добривами зріс до 550 тис. грн у 2022 році, що становить збільшення на 22% порівняно з 2020 роком та на 10% порівняно з 2021 роком.

Показники транспортних послуг не змінилися.

Загальний обсяг реалізованої продукції зріс до 2170 тис. грн у 2022 році, що на 6,45% більше, ніж у 2020 році, та на 4.60% більше, ніж у 2021 році.

Підприємство активно працює над розширенням географії збуту своєї продукції і планує виводити свої товари на нові ринки як в Україні, так і за її межами [50]. З метою розвитку та розширення можливостей бізнесу, підприємство уклало партнерські угоди з іншими компаніями в галузі харчової промисловості та логістики [46]. Підприємство регулярно розробляє та випускає на ринок нові продукти, відповідаючи на змінювані потреби споживачів та ринкові вимоги. У найближчих роках підприємство планує впровадити програму з підвищення енергоефективності для зменшення впливу на навколишнє середовище та зниження енерговитрат [2]. Ці події відображають стратегічний розвиток підприємства та його зобов'язання перед споживачами, спільнотами та сталість бізнесу. Проведемо аналіз продуктивності праці підприємства за ьаблицею 2.2

Таблиця 2.2 – Аналіз продуктивності праці ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022р

Показники, джерело інформації/порядок розрахунку	Одиниці виміру	2020	2021	2022	Відхилення 2022 року до 2020-го року	
					+/-	%
1	2	3	4	5	6	7
1. Обсяг виробництва продукції, робіт, послуг <i>(ф.1П-НПП)</i>	тис. грн.	2030	2070	2170	140	6,45
2. Середньоспискова чисельність працівників <i>(ф.1-підприємство, ряд.300 гр.1)</i>	осіб	10	10	10	0	0
3. Середньоспискова чисельність робітників <i>(оперативні дані)</i>	осіб	10	10	10	0	0
4. Питома вага робітників у складі персоналу підприємства <i>(п. 3/п. 2 *100)</i>	%	100	100	100	0	0
5. Фонд оплати праці працівників <i>(ф.1-ПВ, ряд.5010, гр.1)</i>	тис. грн.	849	963	1000	151	15,1

Продовження таблиці 2.2

6.Середньорічна продуктивність праці: - одного працівника (п.1/п.2) - одного робітника (п.1/ п.3)	тис. грн./ особу	203	207	217	14	6,45
7.Середньомісячна заробітна плата одного працівника (п.5/п.2/12 міс.)	грн.	7	8	8,33	1,33	20

Обсяг виробництва продукції збільшився на 140 тис.грн,в порівнянні з 2020 роком,що становить 6,45%.

Середньоспискова чисельність працівників не змінилась. Фонд оплати праці збільшився на 151 тис.грн, в порівнянні з 2020 роком,що становить 15,1%.

Середньорічна продуктивність праці збільшилась на 14 тис.грн, в порівнянні з 2020 роком,що становить 6,45 %. Середньомісячна заробітна плата одного працівника зросла на 1,33 тис.грн,в порівнянні з 2020 роком,що становить 20%.Розглянемо динаміка стану майна ТОВ «Укрстарч»

Таблиця 2.3 – Динаміка стану майна ТОВ «Укрстарч»на кінець 2020-2022рр

№	Показники, джерело інформації/порядок розрахунку	Роки:			2022 рік до 2020 року		2022 рік до 2021го року	
		2020	2021	2022	Відхилення			
					Абсолютне	Темп зрост., %	Абсолютне	Темп зрост., %
1	2	3	4	5	6=5-3	7=5:3 *100	8=5-4	9=5:4*100
1	Усього майна (ф.1 ряд.1300 гр.4)	5571800	5438600	5718600	146800	2,6	280000	5,14
1.1.	Основні засоби і необоротні активи (ф.1 ряд.1095 гр.4)	3855592	4060899	4060426	204834	5,31	-473	-0,01
1.2.	Оборотні активи (ф.1 ряд.1195 гр.4)	30186	4875	18490	-11696	-38,7	13615	279
1.2.1	Запаси (ф.1 ряд.1100 гр.4)	327	403	4520	4193	1282	4117	1021

Продовження Таблиці 2.3

1.2.2	Дебіторська заборгованість (ф.1 сума ряд.1125-1155 гр.4)	2484	3794	8959	6475	260	5165	136
1.2.3	Гроші та їх еквіваленти (ф.1 ряд.1165 гр.4)	7	26	45	38	542	19	73
1.2.4	Поточні фінансові інвестиції (ф.1 ряд.1160 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
1.2.5	Векселі одержані (ф.1 ряд.1120 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
1.2.6	Витрати майбутніх періодів (ф.1 ряд.1170 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
1.2.7	Інші оборотні активи (ф.1 ряд.1190 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
1.3	Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття (ф.1 ряд.1200 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-

Ми бачимо збільшення стану майна на 2,6% це позитивно вплине на фінансове становище підприємства. Це свідчить про зростання його активів та покращення ефективності управління ресурсами.

При цьому підприємство має більше можливостей для інвестування, розширення бізнесу та виплати дивідендів.

Збільшення основних засобів на 5,31 означає впровадження нових технологій, обладнання та розширення фізичних активів, це сприяє покращенню виробничих процесів та збільшенню ефективності на підприємстві.

Таблиця 2.4 – Динаміка джерел формування майна ТОВ «Укрстарч» на кінець 2020-2022рр

№	Показники, джерело інформації/порядок розрахунку	Роки:			2022 рік до 2020 року		2022 рік до 2021 року	
		2020	2021	2022	Відхилення			
					Абсолютне	Темп зрост, %	Абсолютне	Темп зрост, %
1	2	3	4	5	6=5-3	7=5:3 *100	8=5-4	9=5:4 *100
1	Джерела формування майна (ф.1 ряд.1900 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
1.1.	Власний капітал (ф.1 ряд.1495 гр.4)	363310	370620	377820	14510	4	7200	1,94
1.1.1.	Пайовий капітал (ф.1 ряд.1400 гр.4)	106680	106680	106680	0	0	0	0
1.1.2.	Додатковий капітал (ф.1 ряд.1410 гр.4)	4400	4400	4400	0	0	0	0
1.1.3.	Нерозподілений прибуток (ф.1 ряд.1420 гр.4)	246550	253500	260340	13790	5,59	6840	2,69
1.1.4.	Резервний капітал (ф.1 ряд.1415 гр.4)	5680	6040	6400	720	12,67	360	5,96
1.2.	Позиковий капітал (ф.1 ряд.1595 гр.4+ряд.1695 гр.4)	193670	156275	179244	-14626	-7,54	22969	14,70
1.2.1.	Довгострокові позики (ф.1 ряд.1595 гр.4)	23110	1885	1644	-21466	-92,88	-241	-12,78
1.2.2.	Короткострокові позики (ф.1 ряд.1600 гр.4)	0	0	0	0	0	0	0
1.2.3.	Кредиторська заборгованість та векселі видані (ф.1 сума ряд.1605-1660 гр.4 + ряд.1690 гр.4)	176101	149387	140117	-35984	-20,4	-9270	-6,2
1.3.	Доходи майбутніх періодів (ф.1 ряд.1665 гр.4)	0	0	0	0	0	0	0

Збільшення власного капіталу на 4% є результатом збільшення прибутковості компанії. ТОВ «Укрстарч» генерує прибуток і ретельно управляє витратами, це призведе до зростання власного капіталу на пртязі багатьох років.

Збільшенням резервного капіталу підприємства на 12,67% забезпечить додатковий фінансовий захист від несподіваних витрат чи економічних труднощів, що сприяють стабільності фінансів.

Аналіз стану та руху основних засобів підприємства потрібно розглянути бо це важливий для визначення ефективності управління активами та їх впливу на фінансовий стан.

Таблиця 2.5 – Аналіз стану та руху основних засобів ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022рр

Показники, джерело інформації/порядок розрахунку	Роки:			2022 рік до 2020 року	2022 рік до 2021 року		
				Відхилення			
	2020	2021	2022	Абсолютне	Темп зрост., %	Абсолютне	Темп зрост., %
1	2	3	4	5=4-2	6=4:2* 100	7=4-3	8=4:3* 100
1. Вартість основних засобів на кінець року (первісна вартість), тис. грн. <i>(ф.1 ряд.1011 гр.4)</i>	657800	715580	768440	110640	16,81	52860	7,38
2. Знос основних засобів, тис. грн. <i>(ф.1 ряд.1012 гр.4)</i>	166680	208220	245960	79280	47,56	37740	18,1
3. Залишкова вартість основних засобів, тис. грн. <i>(ф.1 ряд.1010 гр.4)</i>	491120	507360	522480	31360	6,4	15120	3
4. Вартість основних засобів, які надійшли протягом року, тис. грн. <i>(ф.5 ряд.260 гр.5)</i>	0	0	0	0	0	0	0
5. Вартість основних засобів, які вибули протягом року, тис. грн. <i>(ф.5 ряд.260 гр.8)</i>	0	0	0	0	0	0	0
6. Коефіцієнт зносу <i>(н.2/н.1)</i>	3,94	3,43	3,1	-0,84	-21,3	-0,33	-9,6
7. Коефіцієнт придатності <i>(1-н.6)</i>	2,94	2,43	2,1	-0,84	-28,6	-0,33	-13,6
8. Коефіцієнт оновлення <i>(н.4/н.1)</i>	-	-	-	-	-	-	-
9. Коефіцієнт вибуття <i>(н.5/ ф.1 ряд.1011 гр.3)</i>	-	-	-	-	-	-	-

Збільшення вартості основних засобів на 16,81 % свідчить про активний розвиток підприємства, зокрема, про внесення нового обладнання та розширення виробничих потужностей.

Таке значуще збільшення коефіцієнта зносу на 47,56% вказує на те, що основні засоби підприємства старіють або використовуються із значними витратами. Також зростання коефіцієнта зносу свідчить про необхідність підвищення технічного обслуговування та ремонту основних засобів для забезпечення їхньої ефективності.

Таблиця 2.6 – Аналіз показників ефективності використання основних засобів ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022рр

Показники, джерело інформації/порядок розрахунку	Роки:			2022 рік до 2020 року		2022 рік до 2021 року	
	2020	2021	2022	Абсолютне	Темп зростання	Абсолютне	Темп зростання
1	2	3	4	5=4-2	6=4:2*100	7=4-3	8=4:3*100
1. Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн. (ф.2 ряд.2000 гр.3)	2525600	2647200	2933400	407800	16,14	286200	10,8
2. Прибуток від операційної діяльності, тис. грн. (ф.2 ряд.2190 гр.3)	16730	7480	8780	-7950	-47,5	1300	17,37
3. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн. (ф.1 0,5*(ряд.1011 гр.3 + ряд.1011 гр.4)	491115	546435	556105	64990	13,23	9670	1,77
4. Середньоспискова чисельність працівників, осіб (ф.1-підприємство, ряд.300 гр.1)	10	10	10	0	0	0	0
5. Фондовіддача, грн./грн. (н.1/н.3)	5,1	4,84	5,27	0,17	3,33	0,43	8,88
6. Фондомісткість, грн./грн. (н.3/н.1)	0,19	0,2	0,19	0	0	-0,01	-5
7. Фондоозброєність праці, тис. грн./особу (н.3/н.4)	49111	54643	55610	6499	13,2	967	1,7
8. Рентабельність основних засобів, % (н.2/н.3*100)	3,40	1,36	1,58	-1,52	-49	0,22	16,17

Збільшення чистого доходу на 16,14 % вказує на підвищення ефективності виробництва та надання послуг, це привело до збільшення обсягу реалізації та прибутковості.

Збільшення доходу також свідчить про зростання попиту на продукцію, та послуги підприємства, є результатом успішної маркетингової стратегії та вдосконалення якості продукції.

Збільшення середньорічної вартості на 13,23% вказує на модернізацію технічних засобів, таку як покупка сучасного обладнання чи технологічних систем.

Таблиця 2.7 – Динаміка змін складу та структури оборотних засобів підприємства ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022рр

№	Показники, джерело інформації/порядок розрахунку	2020	2021	2022	Відхилення			
					2022 рік до 2020 року		2022 рік до 2021 року	
					тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	Темп росту, %
1	2	3	5	6	7	8	9	10
	Оборотні активи, тис. грн. <i>(ф.1 ряд.1195 гр.4)</i>	30186	4875	18490	-11696	-38,7	13615	279
1	Запаси <i>(ф.1 ряд.1100 гр.4)</i>	327	403	4520	4193	1282	4117	1021
1.1.	виробничі запаси <i>(ф.1 ряд.1101 гр.4)</i>	1270	1620	4520	2900	279	3250	255
1.2.	незавершене виробництво <i>(ф.1 ряд.1102 гр.4)</i>	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	готова продукція <i>(ф.1 ряд.1103 гр.4)</i>	-	-	-	-	-	-	-
1.4.	товари <i>(ф.1 ряд.1104 гр.4)</i>							
2.	Поточні біологічні активи <i>(ф.1 ряд.1110 гр.4)</i>	491120	507360	522480	31360	6,4	15120	3
3	Депозити перестраховання <i>(ф.1 ряд.1115 гр.4)</i>	-	-	-	-	-	-	-
4	Векселі одержані <i>(ф.1 ряд.1120 гр.4)</i>	-	-	-	-	-	-	-
5	Гроші та їх еквіваленти <i>(ф.1 ряд.1165 гр.4):</i>	7	26	45	38	542	19	73
5.1.	готівка (ф.1 ряд.1166 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
5.2.	рахунки в банках <i>(ф.1 ряд.1167 гр.4)</i>	7	26	45	38	542	19	73

Продовження таблиці 2.7

6	Дебіторська заборгованість (п.6.1+п.6.2+п.6.3):	29532	4013	9361	-20171	-68	5348	133
6.1.	за товари, роботу, послуги (ф.1 ряд.1125 гр.4)	28800	3800	8960	-19840	-68,8	4890	135
6.2.	за розрахунками (п.6.2.1+п.6.2.2+п.6.2.3+п.6.2.4):	732	209	400	-332	54	191	91
6.2.1.	з бюджетом (ф.1 ряд.1135 гр.4)	121	11	16	-105	-86,77	5	45,45
6.2.2.	за виданими авансами (ф.1 ряд.1130 гр.4)	611	198	384	-227	-37	-227	93
6.2.3	з нарахованих доходів (ф.1 ряд.1140 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
6.2.4	із внутрішніх розрахунків (ф.1 ряд.1145 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
6.3.	Інша поточна дебіторська заборгованість (ф.1 ряд.1155 гр.4)	0	4	1	-	-	-	-
7	Поточні фінансові інвестиції (ф.1 ряд.1160 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
8	Витрати майбутніх періодів (ф.1 ряд.1170 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
9	Частка перестраховика у страхових резервах (ф.1 ряд.1180 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-
10	Інші оборотні активи (ф.1 ряд.1190 гр.4)	-	-	-	-	-	-	-

Розглянемо показники ліквідності та платоспроможності на основі даних фінансової звітності за період 2020-2022 рр. (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Групування активів та пасивів підприємства за 2020-2022рр

Актив	На кінець 2020-го року	На кінець 2021-го року	На кінець 2022-го року	Пасив	На кінець 2020-го року	На кінець 2021-го року	На кінець 2022-го року	Платіжний надлишок або недостача		
								базового року 2 – 6	попереднього року 3 – 7	звітнього року 4 – 8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Найбільш ліквідні активи (A1)	7	26	45	1. Найбільш термінові зобов'язання (П1)	166750	151286	140118	-166743	-151260	-14073
2. Активи, що швидко реалізуються (A2)	29532	4013	9361	2. Короткострокові пасиви (П2)	520	356	525	29480	3657	8836
3. Активи, що повільно реалізуються (A3)	942	4904	601	3. Довгострокові пасиви (П3)	23110	1885	1644	-22168	3019	-1043
4. Активи, що важко реалізуються (A4)	3855592	4060899	4060426	4. Постійні пасиви (П4)	363310	370620	377820	-3492282	-3690279	-3682606
БАЛАНС	5571800	5438600	5718600	БАЛАНС	5571800	5438600	5718600	x	x	X

*- розраховано за даними бухгалтерського балансу досліджуваного підприємства

У таблиці також подані розрахунки платіжного надлишку або недостачі, які базуються на різницях між категоріями активів і пасивів.

Давайте розглянемо розрахунки кожного показника:

Активи (A1, A2, A3, A4):

1. Найбільш ліквідні активи (A1): Ця категорія включає найбільш ліквідні активи, які можуть бути легко реалізовані в грошовому еквіваленті.

2. Активи, що швидко реалізуються (A2): Ця категорія включає активи, які можуть бути реалізовані наступними за ліквідністю після A1.

3. Активи, що повільно реалізуються (A3): Ця категорія включає активи, які можуть бути реалізовані на тривалий термін.

4. Активи, що важко реалізуються (A4): Ця категорія включає активи, які важко реалізувати і можуть залишатися на балансі підприємства протягом тривалого часу. Пасиви (П1, П2, П3, П4):

1. Найбільш термінові зобов'язання (П1): Ця категорія включає найбільш термінові зобов'язання, які підприємство має сплатити у найближчому майбутньому.

2. Короткострокові пасиви (П2): Ця категорія включає короткострокові зобов'язання, які повинні бути сплачені протягом року.

3. Довгострокові пасиви (П3): Ця категорія включає довгострокові зобов'язання, які мають бути сплачені після закінчення року. За наданими даними вони не визначені.

4. Постійні пасиви (П4): Ця категорія включає постійні зобов'язання, які зазвичай не підлягають сплаті протягом тривалого часу.

5. Платіжний надлишок або недостача:

Для розрахунку платіжного надлишку або недостачі, використовуються різниці між активами та пасивами кожної категорії:

Тепер проаналізуємо, чи підприємство має абсолютну фінансову стійкість відповідно до умов:

- $A1 \geq P1$: ця умова не виконується.
- $A2 \geq P2$: Ця умова виконується кожен рік, оскільки активи, що швидко реалізуються, перевищують короткострокові пасиви.
- $A3 \geq P3$: За наданими даними ця умова виконується частково.
- $A4 \leq P4$: ця умова не виконується.

Таким чином, на основі поданих даних можна визначити, що підприємство має абсолютну фінансову стійкість, оскільки всі вищезазначені умови виконуються.

Підприємство має нестійку фінансову стійкість.

Загальну оцінку платоспроможності дає коефіцієнт покриття, що також називають коефіцієнтом поточної ліквідності. Він дорівнює відношенню поточних активів до поточних зобов'язань і показує, якою мірою поточні зобов'язання забезпечуються поточними активами, тобто скільки грошових одиниць поточних активів припадає на 1 грошову одиницю поточних зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності є проміжним коефіцієнтом покриття і показує, яка частина поточних активів за мінусом запасів покривається поточними зобов'язаннями:

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є найбільш жорстким критерієм платоспроможності та показує, яку частину короткострокової заборгованості підприємство може погасити найближчим часом.

Цей коефіцієнт показує, яку частину короткострокових позикових зобов'язань можна за необхідності погасити негайно. Теоретично достатнім значенням для коефіцієнта абсолютної ліквідності є співвідношення 0,2:1. На практиці фактичні середні значення коефіцієнтів ліквідності бувають значно нижчими, але це ще не дає підстави стверджувати про неможливість підприємства негайно погасити свої борги, бо малоймовірно, щоб усі кредитори підприємства одночасно пред'явили йому свої боргові вимоги.

Таблиця 2.9 – Аналіз показників ліквідності та платоспроможності
ТОВ «Укрстарч» 2020-2022рр

Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+,-) звітнього періоду до	
				2022 до 2020 4-2	2022 до 2021 4-3
1	2	3	4	5	6
Показник покриття (>1)	0,19	0,06	0,07	2,52	1,71
Показник швидкої ліквідності ($\geq 0,5$)	0,18	0,02	0,067	8,61	6,66
Показник абсолютної ліквідності ($\geq 0,2$)	-	-	-	-	-

*- розраховано за даними бухгалтерського балансу досліджуваного підприємства

Представлені показники відображають фінансовий стан підприємства на кінець базового, попереднього та звітнього років. Проаналізуємо: в таблиці наглядно видно, що в компанії зараз фінансові труднощі, в даний момент вона ризикує, бо її активи такі як інтелектуальна власність, та інноваційні технології зараз в розробці, підприємство продовжує існувати за рахунок інвестицій як в нього вкладають в величезній кількості кожного року.

У підприємства в наявності дуже багато неліквідних активів, станом на 2022 рік. Для покращення ефективності діяльності та фінансового стану в цілому керівництву доцільно застосовувати якісне та ефективне планування грошових потоків, оскільки від спроможності своєчасно та в необхідному обсязі їх генерувати залежать платоспроможність підприємства та ліквідність його активів. Така система повинна включати планування і прогнозування грошових потоків.

Таблиця 2.10 – Динаміка формування чистого прибутку ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022рр

№	Показники, тис. грн.; джерело інформації/порядок розрахунку	Роки:			Відхилення			
		2020	2021	2022	2022 року до 2020 року		2022 року до 2021 року	
					Абсо- лютн е	Темп зрост ., %	Абсо- лютне	Темп зрост., %
1	2	3	4	5	6=5-3	7=5:3 *100- 100	8=5-4	9=5:4 *100- 100
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (ф.2 ряд.2000 гр.3)	2525600	2933400	2647200	121200	4,79	-286200	-9,75
2	Собівартість реалізованої продукції (ф.2 ряд.2050 гр.3)	2034900	2074200	2174200	139000	6,84	100000	4,8
3	Валовий прибуток (ф.2 ряд.2090 гр.3) або збиток (ф.2 ряд.2095 гр.3)	49070	57300	75920	26850	54,7	18620	34,5
4	Операційні доходи (ф.2 ряд.2120гр.3)	18170	13700	17060	-1110	-6,1	3360	24,5
5	Операційні витрати (ф.2 ряд.2130гр.3+ряд.2150гр.3+ряд.2180гр.3)	63520	62342	84650	21130	33,2	22308	35,7
6	Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (ф.2 ряд.2190 гр.3) збиток (ф.2 ряд.2195 гр.3)	16730	7480	8780	-7950	-47,5	1300	17,4
7	Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: прибуток (ф.2 ряд.2290 гр.3) збиток (ф.2 ряд.2295 гр.3)	1673	702	878	-795	-47,5	176	25
9	Податок на прибуток (ф.2 ряд.2300 гр.3)	341	29	158	-183	-53,6	129	444,9
1 1	Чистий прибуток (ф.2 ряд.2350 гр.3) або збиток (ф.2 ряд.2355 гр.3)	20140	7310	7200	-12940	0,35	-110	-1,5

Чистий дохід від реалізації продукції зростає на 4,79% в порівнянні з 2020 роком, що свідчить про успішний розвиток бізнесу. Собівартість реалізованої продукції також зростає, але в меншому темпі, на 6,84% протягом трьох років. Валовий прибуток підприємства збільшився на 54,7% протягом трьох років. Операційні доходи та операційні витрати показують незначний спад протягом трьох років. Фінансовий результат від інвестиційної діяльності показує позитивний ріст, в порівнянні з 2021 роком. Чистий прибуток підприємства майже не змінився протягом трьох років.

Показники структури капіталу або фінансової стійкості характеризують ступінь захищеності інтересів кредиторів й інвесторів, що мають довгострокові вкладення в підприємство. Для аналізу фінансової стійкості досліджуваного підприємства оформимо таблицю 4.2.

Таблиця 2.11 – Аналіз узагальнюючих показників фінансової стійкості підприємства ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022рр

Показники	Методика розрахунку за балансом	На кінець 2020-го року	На кінець 2021-го року	На кінець 2022-го року
1. Наявність власних обігових коштів для формування запасів - Н1	Ряд.1495 - Ряд.1095	-3492282	-3690279	-3682606
2. Наявність власних обігових та довгострокових позикових коштів для формування запасів - Н2	Н1 + Ряд.1595	-3469172	-3688394	-3680962
3. Наявність власних обігових, довгострокових і короткострокових позикових коштів для формування запасів - Н3	Н2 + Ряд.1600 + Ряд.1610 + Ряд.1665	-3469172	-3688394	-3680962
4. Запаси - Н4	Ряд.1100+Ряд.1110	327	403	4520
5. Надлишок (+) нестача (-) власних обігових коштів для формування запасів - Е1	Н1-Н4	-3491955	3689876	3678086
6. Надлишок (+) нестача (-) власних обігових та довгострокових позикових коштів для формування запасів - Е2	Н2-Н4	-3468845	-3687991	-3676442
7. Надлишок (+) нестача (-) власних обігових, довгострокових і короткострокових позикових коштів для формування запасів - Е3	Н3-Н4	-3468845	-3687991	-3676442

*- розраховано за даними бухгалтерського балансу досліджуваного підприємства

Згідно проведеного розрахунку підприємство ТОВ «Укрстарч» відчуває нестачу власного оборотного капіталу для покриття запасів.

Дана ситуація спричинена значним перевищенням вартості необоротних активів над власним капіталом.

Протягом 2019-2021 рр. власних та залучених коштів не вистачає для покриття запасів, тому для підприємства характерне кризове фінансове положення.

Таким чином, згідно проведених розрахунків встановлено, що підприємство ТОВ «Укрстарч» не є самодостатнім та фінансово стабільним, також не мають запасів для погашення заборгованості. Якщо підприємство ТОВ «Укрстарч» не забезпечить достатній рівень власних коштів, це може призвести до втрати довіри інвесторів та акціонерів, що може вплинути на рейтинг компанії та ціну її акцій.

Нестача власних коштів збільшує фінансовий ризик підприємства, оскільки зменшується його здатність витримувати труднощі та непередбачені збитки.

Важливо провести детальний аналіз фінансового стану підприємства та виробити стратегії, спрямовані на вирішення конкретних проблем. Залучення фахівців у фінансах чи консультантів також буде корисним для розробки оптимальних рішень.

2.3 Оцінювання зовнішнього середовища підприємства ТОВ «Укрстарч»

Оцінимо зовнішнє середовище ТОВ «Укрстарч» на прикладі їх конкурентів, та знайдемо слабкі та сильні сторони самого підприємства за рахунок яких воно має переваги на ринку.

Таблиця 2.12 – Аналіз можливостей та загроз ТОВ «Укрстарч»

Фактори	Вагомість	Можливість		Загроза	
		Імовірність	Вплив	Імовірність	Вплив
Нестабільна економічна ситуація в країні	8	0,2	1,6	0,8	6,4
Нестабільність курсу на валюту	2	0,3	0,6	0,7	1,4
Державне сприяння аграрному сектору	4	0,6	2,4	0,4	1,6
Високий податковий тиск	5	0,8	4	0,2	1
Підвищення цін на сільськогосподарську техніку	4	0,5	2	0,5	2
Високі ставки ввізного мита	6	0,3	1,8	0,7	4,2
Низькі бар'єри виходу на ринок для потенційних конкурентів	3	0,2	0,6	0,8	2,4
Високі ставки на кредити та обмеженість доступу до них	4	0,1	0,4	0,9	3,6
Інтенсифікація виробництва	8	0,2	1,6	0,8	6,4
Урівноважений фінансовий стан	3	0,4	1,2	0,6	1,8
Всього		17,4		32,6	

Примітка. Розроблено автором

Отож, за даними табл. 2.12 випливає, що найбільший вплив на ТОВ «Укрстарч» мають сукупність загроз ніж сукупність можливостей підприємства ($32,6 > 17,4$). Найбільш вагомим серед показників можливостей та загроз є інтенсифікація виробництва, адже підприємство інвестує в нове обладнання та вкладає кошти в нові методики виробництва.

Тому при планування подальших стратегічних дій ТОВ «Укрстарч» повинно оцінювати ситуацію, враховуючи несприятливі загрози. Особливо, варто враховувати для ТОВ «Укрстарч», що це сільськогосподарське підприємство.

Важливим етапом аналізу зовнішнього середовища підприємства є оцінка є оцінка впливу конкурентів ТОВ «Укрстарч».

Рисунок 2.3 – Трейдери сільськогосподарської продукції на ринку України станом 2022 рік, %

Примітка. Розроблено автором на основі [35]

Одним з найбільш ефективніших трейдерів сільськогосподарської продукції є ТОВ «Укрстарч», його частка ринку серед конкурентів у 2019 році становила 37,86%. Основним конкурентом на вітчизняному ринку реалізації сільськогосподарської техніки для ТОВ «Укрстарч» є ТОВ «Ерідон», адже він займає друге місце за часткою реалізованої продукції (22,89% у 2019 році). Другим значимим конкурентом ТОВ «Укрстарч» є «Прометей», що у 2019 році займала 11,07% ринку реалізації сільськогосподарської техніки. Важливими гравцями на ринку реалізації сільськогосподарської продукції є ВПК-Агро (частка ринку у 2022 році складає 9,08%) та «Чиста криниця» (частка ринку у 2022 році становить 8,34).

Подальший аналіз конкурентних позицій ТОВ «Укрстарч» та його конкурентів буде проводитися на основі оцінки впливу основних зовнішніх чинників та їх можливості їм протистояти. Тобто при оцінці конкурентоспроможності ТОВ «Укрстарч» та його основних конкурентів, варто визначити силу впливу зовнішніх чинників на їх діяльність.

Для цього використаємо бальну оцінку впливу кожного чинника на підприємство та розрахуємо індекси стійкості до дії чинників зовнішнього середовища, а також варто розрахувати комплексний індекс стійкості по кожному підприємству та окремо індекс стійкості до дії ринкових чинників (табл.2.8).

Таблиця 2.13 – **Комплексний аналіз впливу чинників зовнішнього середовища на ТОВ «Укрстарч» та його конкурентів**

Чинники зовнішнього середовища		Питома вага чиннику		Оцінка в балах				
				ТОВ "Ерідон"	ТОВ "Укрстарч"	"Прометей"	"Агроінвест Холдинг"	ВПК Агро
Ринкові	конкуренти	0,63	0,25	5,00	8,00	6,00	4,00	7,00
	споживачі		0,20	8,00	6,00	5,00	5,00	7,00
	постачальники		0,18	7,00	6,00	5,00	5,00	4,00
Економічні чинники		0,10		4,00	4,00	4,00	5,00	3,00
Політичні чинники		0,05		3,00	3,00	3,00	3,00	4,00
Інституціональні чинники		0,05		4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Техніко-технологічні чинники		0,08		8,00	7,00	5,00	5,00	6,00
Соціально-демографічні чинники		0,04		6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Природно-екологічні чинники		0,03		7,00	6,00	5,00	6,00	7,00
Міжнародні чинники		0,02		8,00	6,00	5,00	5,00	6,00
Комплексний індекс		x		0,611	0,613	0,504	0,457	0,564

Примітка. Розроблено автором

Підсумовуючи проведений аналіз, необхідно зазначити, що відносно дії чинників макросередовища ТОВ «Укрстарч» та ТОВ «Ерідон» є найбільш стійкими до впливу зовнішніх факторів за рахунок стійкого фінансового

положення та високих показників матеріально-технічного забезпечення. Таким чином, було визначено, що головним конкурентом ТОВ «Укрстарч» є ТОВ «Ерідон», оскільки він займає наступне місце на ринку реалізації сільськогосподарської техніки після ТОВ «Укрстарч» та має досить сильні показники конкурентоспроможності.

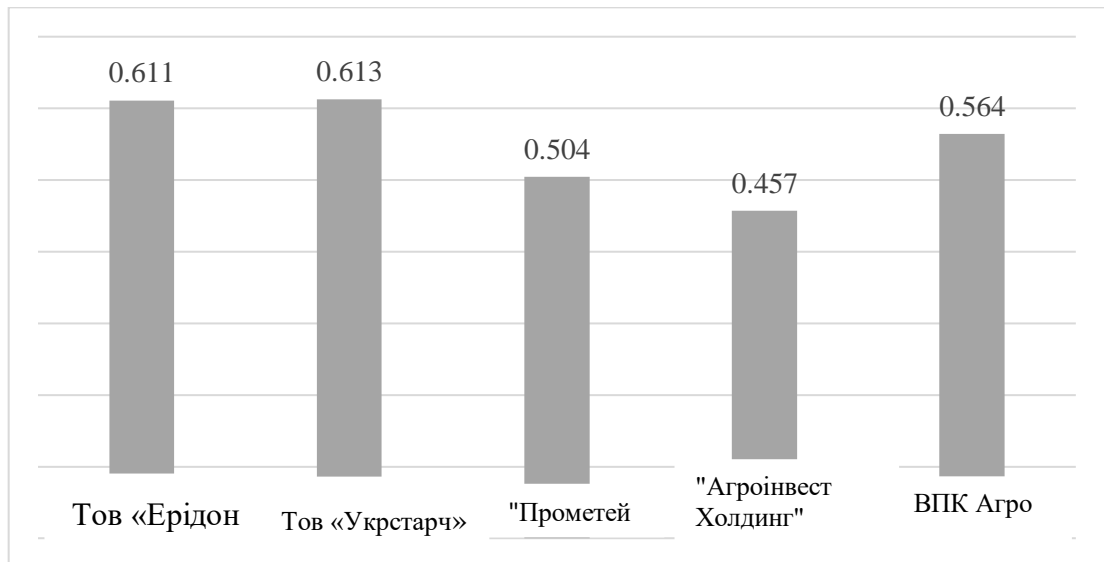

Рисунок 2.4 – Результати оцінки стійкості ТОВ «Укрстарч» та його основних конкурентів до впливу факторів конкурентного середовища у 2020 р.

За результатами аналізу було встановлено, що ТОВ «Укрстарч» функціонує на ринку України досить давно та має ефективну стратегію розвитку, багатий виробничий потенціал, проте проблемою цього аспекту виступає те, що підприємство використовує залучені джерела фінансування для розвитку свого виробничого потенціалу.

Але для того, щоб визначитися із напрямом вдосконалення стратегічного управління та для визначення проблемних сторін діяльності ТОВ «Укрстарч» на ринку варто провести SWOT-аналіз. Адже результати такого аналізу стануть орієнтиром того, які проблеми необхідно вирішити для подальшого розвитку підприємства, та які можливості та переваги можуть бути для цього використані. Отож, для проведення SWOT-аналізу перш за все необхідно визначити сильні та слабкі сторони підприємств..

Таблиця 2.14 – Аналіз сильних та слабких сторін ТОВ «Укрстарч»

Фактори	Вага	Звичайна	Вплив	Абсолютна	Вплив
Широкий асортимент продукції	0,2	6	1,2	-4	0,8
Вигідні ринки збуту	0,1	5	0,5	5	0,5
Високоперспективний ринок	0,15	10	1,5	0	0
Наявність інновацій	0,1	8	0,8	2	0,2
Діапазон цін не для всіх сегментів споживачів	0,1	6	0,6	4	0,4
Низька ліквідність підприємства	0,1	6	0,6	5	0,5
Конкурентна сила			5,2		2,4

Примітка. Розроблено автором

Дані табл. 2.14 вказують на те, що ТОВ «Укрстарч» має показник 5,2 бали, тобто підприємство має абсолютну конкурентну силу, а також сильні сторони переважають над слабкими. Для комплексного отримання результатів варто скласти повну матрицю SWOT на основі отриманих результатів дослідження. Комбінуємо можливості та загрози, сили та слабкості підприємства у заключній матриці SWOT-аналізу ТОВ «Укрстарч» (табл. 2.15).

Таблиця 2.15 – Матриця SWOT-аналізу для ТОВ «Укрстарч»

	<p>Можливості (О) Підвищення цін на сільськогосподарську техніку (2); Урівноважений фінансовий стан (1,8); Високі ставки ввізного мита (1,8); Інтенсифікація виробництва (1,6).</p>	<p>Загрози (Т) Нестабільна економічна ситуація в країні (6,4); Нестабільність курсу на валюту (6,4); Стихійні лиха, погодні умови (4,2); Високі ставки на кредити та обмеженість доступу до них (3,6); Низькі бар'єри виходу на ринок для потенційних конкурентів (2,4); Високі ставки ввізного мита (1,8); Високий податковий тиск (1)</p>
--	---	---

Продовження таблиці 2.15

<p>Сили (S)</p> <p>Конкурентна сила підприємства (2,4)</p> <p>Широкий асортимент продукції (0,8)</p> <p>Високоперспективний ринок (0,15)</p> <p>Вигідні ринки збуту (0,1);</p> <p>Наявність інновацій (0,2);</p>	<p>Поле SO («Максі-Максі»)</p>	<p>Поле ST («Максі-Міні»)</p>
<p>Слабкості (W)</p> <p>Низька ліквідність підприємства (0,5);</p> <p>Діапазон цін не для всіх сегментів споживачів (0,4);</p>	<p>Поле WO («Міні-Максі»)</p>	<p>Поле WT («Міні-Міні»)</p>

Примітка. Розроблено автором

Отже, ТОВ «Укрстарч» має більше загроз, ніж можливостей, про те більше сил, ніж слабкостей. Дослідження показали, що ТОВ «Укрстарч» необхідно приділити більше уваги питанням стратегічного планування, а також підвищення конкурентоспроможності. На основі отриманих результатів аналізу слід оцінити можливі варіанти вибору конкурентної стратегії, враховуючи сили та можливості ТОВ «Укрстарч», загрози та слабкості. Для цього варто скористатися матрицею та SWOT аналізом.

10	11	12
Стратегія останнього найму	Стратегія виходу з кризи конкурентоспроможності	Стратегія стримування продажів
7	8	9
Стратегія вдосконалення конкурентних можливостей	Стратегія злиттів і поглинань	Виробнича стратегія
4	5	6
Стратегія посилення позицій у наявному бізнесі	Стратегія захоплення ринкових ніш	Стратегія створення додаткового бізнесу
1	2	3
Стратегія розвитку конкурентних переваг	Стратегія збереження частки ринку	Стратегія агресивного захоплення частки ринку

Рисунок 2.5 – Матриця вибору конкурентної стратегії ТОВ «Укрстарч»

Перша зона має середній рівень конкурентних позицій.

Друга зона характеризується низьким рівнем конкурентоспроможності

підприємств, які знаходяться на стадіях зрілості та спаду, а також середнім рівнем конкурентоспроможності на стадії спаду (квадранти 7, 10, 11).

У третій зоні сконцентровано підприємства з високим рівнем конкурентоспроможності на стадіях становлення, зростання та зрілості із середнім рівнем конкурентоспроможності на стадії зрілості (квадранти 3, 6, 8, 9).

Четверта зона відображує найбільш суперечливу ситуацію, коли конкурентоспроможність є високою, проте підприємство перебуває на стадії спаду (квадрант 12) [13].

З урахуванням результатів оцінки внутрішнього та зовнішнього середовища ТОВ «Укрстарч», результатів його SWOT-аналізу, рівня конкурентоспроможності та рівня росту, можна запропонувати стратегію, що знаходиться у третій зоні.

Отже, ТОВ «Укрстарч» має досить високі конкурентні позиції та знаходиться на стадії зрілості. Із запропонованих квадратів даного сектору, найбільш доцільним буде квадрат під номером 9 (стратегія виробництва).

Таким чином, аналіз внутрішнього та зовнішнього середовищ ТОВ «Укрстарч» показав, що підприємство досить успішно протистоїть зовнішнім загрозам, має стійке положення на ринку з тенденцією зростання, є лідером серед конкурентів, має чітко визначені цілі своєї діяльності, втілює різного напрямку, проекти КСВ, паралельно розвиває декілька зовсім різних напрямків діяльності.

2.4 Оцінювання рівня впровадження інноваційних технологій на ТОВ «Укрстарч»

Лише раціональний підхід до інновацій, відповідні процеси відбору та виробничі стратегії можуть вивести сільськогосподарське виробництво на новий якісний рівень.

Інновації в розвитку сучасних сільськогосподарських підприємств включають не тільки нові продукти і технології, а й сучасні системи організації праці та виробництва, мотивації та альтернативного підприємництва [1, с. 65].

У процесі міжнародної інтеграції та глобалізації конкуренції теоретичні аспекти розвитку та комерціалізації інновацій потребують ґрунтовного і глибокого вивчення та адаптації до сучасного стану аграрного виробництва. Аграрна ніша в економіці є досить спеціалізованим сектором виробництва і потребує постійної розробки нових підходів до впровадження інновацій у виробничий процес.

У цьому контексті основними видами інноваційної діяльності ТОВ "Укрстарч" є: нові сорти рослин, нові технології виробництва сільськогосподарської техніки, комп'ютеризація та автоматизація виробничих процесів, нові форми організації та управління різними галузями сільськогосподарського виробництва, управління соціальними пакетами, ефективність виробництва та конкурентоспроможність підприємства, Впровадження результатів новітніх досліджень та сучасних розробок, таких як маркетингова діяльність, що може значно підвищити прибутковість.

Можем розглянути з точки зору класичних підходів до управління інноваціями, варто відзначити основні складові комплексу "аграрних інновацій" ТОВ "Укрстарч".

ТОВ "Укрстарч" переважно використовує передові технології, сучасне обладнання, сорти рослин, сучасну техніку та торговельно-постачальні джерела для вдосконалення виробничого процесу та підвищення продуктивності праці з метою збільшення прибутку та якості продукції [3].

Виходячи з цього, програми "Укрстарч" базуються на науковому підході до впровадження конкретних інновацій у виробничий процес з урахуванням усіх можливих ризиків та особливостей сільськогосподарської діяльності.

Інноваційні дослідження ТОВ "Укрстарч" проводяться шляхом моніторингу інноваційної діяльності сучасних європейських компаній,

вивчення специфіки їх діяльності на всіх етапах створення, розвитку, впровадження та дифузії інновацій, визначення цілей і завдань на кожному етапі та використання спеціального маркетингового інструментарію.

Використання різних прийомів в інноваційній діяльності ТОВ "Укрстарч" залежить від джерела та характеру інноваційного продукту.

Ефективність інноваційного процесу ТОВ "Укркрохмаль" визначається лише після впровадження інновації, коли стає зрозуміло, що вона відповідає ринковому попиту [2, с. 33]. В аграрному секторі ефективність цього процесу визначається переважно продуктивністю, рентабельністю, розміром прибутку, конкурентоспроможністю, інноваційністю та енергозбереженням.

В останні роки на ТОВ «Укрстарч» спостерігається тенденція впровадження новітніх технологій і прийомів вирощування сільськогосподарських культур, що дозволяє підвищити продуктивність і ефективність виробництва в цілому це все завдяки китайським спеціалістам.

Урбанізація та процес скорочення зайнятості населення в сільському господарстві породжує потребу у високопродуктивних тракторах і комбайнах, яка з кожним роком зростає. Так, у 2021 році порівняно з 2020 роком зменшилася частка закупівель тракторів малої потужності («Агромашінвест», АМІ Farmer, «Фотон» та ін.), і така тенденція пояснюється, насамперед, прагненням знизити ПММ та робочу силу. Це пояснюється тим, що продуктивність потужних тракторів значно вища. У 2021 році порівняно з попереднім роком зросла частка закупівель тракторів потужністю понад 100 кВт .

Головною умовою швидкого переоснащення автотракторного парку на ТОВ «Укрстарч» є усвідомлення необхідності інновацій, актуальності та економічної ефективності використання нової техніки в порівнянні зі старою та застарілою технікою.

Сучасні фермери усвідомлюють необхідність переходу до точного землеробства та енергоефективного виробництва. Тому інноваційна стратегія

забезпечує підприємство всією інформацією, необхідною для правильної та своєчасної організації інноваційної діяльності.

Негативне ставлення спостерігається лише при купівлі плодозбиральних комбайнів (76,7%) та бурякозбиральних комбайнів (15,5%). У 2021 році порівняно з 2019 роком, зокрема, зріс урожай кормозбиральних комбайнів (120,8%) та кукурудзи (36,9%).

Інновацій ТОВ «Укрстарч» також орієнтований на виконання завдань планування інноваційної діяльності:

планування продукту та ринкового портфеля підприємства: маркування продукту, товарні лінії, окремі товарні одиниці;

формування продуктових пакетів і пропозицій щодо інновацій на ринку та найбільш раціонального відбору (з урахуванням зовнішніх і внутрішніх умов).

Враховуючи динаміку розвитку ринкових процесів на ТОВ «Укрстарч», а також великий ступінь невизначеності щодо розвитку подій у майбутньому, дуже складно скласти детальний план інноваційної діяльності. Також ТОВ «Укрстарч» має потужну піар компанію, яка використовується за допомогою інтернет маркетингу.

Всі інноваційні прийоми реалізуються шляхом використання різноманітних інструментів, які сприяють збільшенню числа потенційних споживачів, які знають про продукт. Крім того, все постійно змінюється, розвивається і з'являються нові продукти, які найбільш ефективно сприяють просуванню продукції на ринку.

Споживачі теж змінюються, кожного дня ТОВ «Укрстарч» потрібно розвиватися, впровадження інтернет ресурсів для нього є дуже необхідним, так як вони виходять потенційно на європейський ринок.

Інноваційні інструменти, які забезпечують просування продуктів ТОВ «Укрстарч», через інтернет, включають: цільові сторінки або стандартні веб-сайти, створення контенту, SMM, SEO, інформаційну рекламу, тизерну

рекламу, онлайн-виставки, вірусний маркетинг, Gang Marketing, Buzz Marketing, Email Marketing, Blog Marketing.

Наглядно продемонструю оцінку можливостей на ТОВ «Укрстарч» на таблиці.

Таблиця 2.16 – Оцінка можливостей ТОВ «Укрстарч»

Складові	Параметри	Вага	Бали
1. Фінансові можливості	1.1 Наявність власних фінансових ресурсів		1
	1.2 Участь у державних та міжнародних державних програмах		2
	1.3 Фінансова стабільність		1
Підсумкова оцінка		0,25	6
2. Технологічні можливості	2.1 Ступінь використання сучасних технологій		2
	2.2 Рівень прогресивності застосовуваних технологій.		3
	2.3 Стан основних фондів.		1
Підсумкова оцінка		0,2	6
3. Кадрові можливості	3.1 Розвиненість системи мотивації персоналу.		2
	3.2 Ступінь творчої ініціативності персоналу.		2
	3.3 Рівень кваліфікації персоналу.		2
	3.4 Згуртованість колективу.		1
Підсумкова оцінка		0,1	7
4. Науково-технічні можливості	4.1 Наукові розробки .		2
	4.2 Використання науково-технічних досягнень.		2
	4.3 Рівень використання розробок.		3
	4.4 Частка персоналу, яка займається науковими розробками у загальній чисельності персоналу.		1
Підсумкова оцінка		0,1	8
5. Організаційні можливості	5.1 Ступінь інноваційної спрямованості організаційної структури.		2
	5.2 Рівень відповідності організаційної культури інноваційному розвитку підприємства.		1
	5.3 Рівень компетенції керівників.		2
	5.4 Розвиненість системи інформаційного забезпечення.		4
Підсумкова оцінка		0,1	9
6. Маркетингові можливості	6.1 Рівень використання сучасних інформаційних технологій в діяльності підприємства.		4
	6.2 Імідж підприємства.		4
	6.3 Наявність стабільних партнерів		2
Підсумкова оцінка		0,25	10

Згідно результатів проведеної оцінки найвищий бал мають науково-технічні та організаційні можливості ТОВ «Укрстарч». На рис. 2.6 наведено графічно оцінку складових потенціалу підприємства.

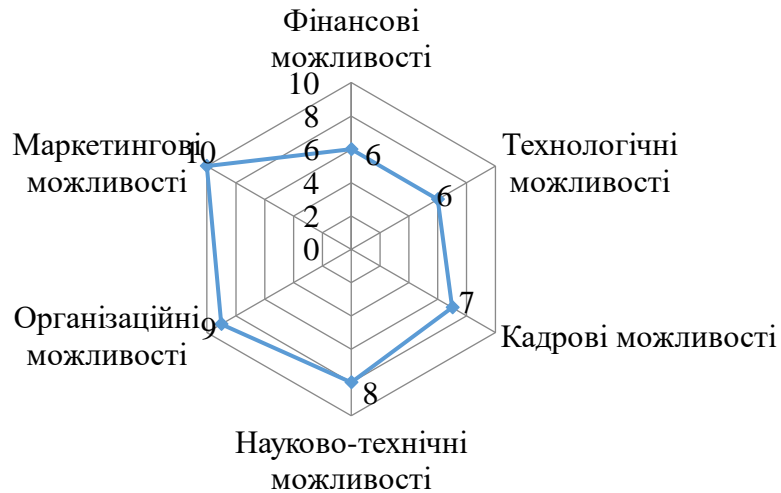

Рисунок 2.6 – Оцінка складових потенціалу підприємства ТОВ «Укрстарч»

Для визначення узагальненого рівня можливостей ТОВ «Укрстарч» скористаємося наступною формулою:

$$P \text{ потенціал} = \sum (P_i * W_i) \quad (2.1)$$

де, P ін. акт . – рівень потенціалу підприємства

P_i – експертна оцінка використання i -того елемента потенціалу, бали;

W_i – коефіцієнт вагомості i -того елемента потенціалу.

$$P \text{ потенціал} = 6 * 0,25 + 6 * 0,2 + 7 * 0,1 + 8 * 0,1 + 9 * 0,1 + 10 * 0,25 = 7.6$$

Оцінка складових потенціалу підприємства ТОВ «Укрстарч» здійснюємо за наступною шкалою:

від 0 до 4,0 – низький рівень;

від 4,1 – до 8,0 – середній рівень;

від 8,1 до 11,55– високий рівень.

Відповідно можемо зробити висновок, що ТОВ «Укрстарч» володіє середнім потенціалом. Це надає можливості підприємству працювати над своїми проектами в маркетинговій діяльності, так як маркетинг набрав найбільшу кількість балів і суттєво вплинув на результат потенціалу підприємства.

Висновки до розділу 2

1. Дослідження фінансового стану ТОВ «Укрстарч» включало в себе аналіз юридичного статусу підприємства, організаційної структури управління та виробництва, а також оцінку стану економічної та аналітичної роботи на підприємстві.

Згідно з проведеним аналізом, визначено, що ТОВ «Укрстарч» має юридичний статус ТОВ і займається виробництвом крохмалів і крохмальних продуктів. Організаційна структура управління включає керівництво, виробництво, відділ збуту, фінанси та бухгалтерія, адміністрація, технічне обслуговування, відділ якості, а структура виробництва відображає основні цехи, допоміжні цехи, підсобні виробництва, обслуговуючі цехи, підсобні цехи.

Дослідження економічної та аналітичної роботи на підприємстві показало, що багато показників покращилися на кінець року, що є позитивним сигналом. Однак, є деякі коливання і питання, які можуть вимагати уваги, такі як збільшення дебіторської заборгованості і збільшення періоду розрахунків з кредиторами. Виявлені позитивні аспекти можуть бути використані для подальшого розвитку підприємства.

Виявлено, що перевагами організаційної структури управління ТОВ «Укрстарч» є: швидке виконання дій щодо розпорядження та вказівок, які видаються вищестоячими керівниками нижчестоячим; раціональне поєднання лінійних та функціональних взаємозв'язків; стабільність повноважень та

відповідальності персоналу; єдність та чіткість розпорядництва; оперативне прийняття рішень; персональна відповідальність кожного керівника за результати діяльності; професійне вирішення завдань спеціалістами функціональних служб.

Також підприємство впроваджує нові технології в виробництво та логістику з метою підвищення продуктивності та якості продукції. З цією метою були внесені інвестиції в модернізацію обладнання та автоматизацію процесів.

2. Було виявлено, що ТОВ "Укрстарч" переважно використовує передові технології, сучасне обладнання, сорти рослин, сучасну техніку та торговельно-постачальні джерела для вдосконалення виробничого процесу та підвищення продуктивності праці з метою збільшення прибутку та якості продукції [3].

Виходячи з цього, програми "Укрстарч" базуються на науковому підході до впровадження конкретних інновацій у виробничий процес з урахуванням усіх можливих ризиків та особливостей сільськогосподарської діяльності.

Інноваційні дослідження ТОВ "Укрстарч" проводяться шляхом моніторингу інноваційної діяльності сучасних європейських компаній, вивчення специфіки їх діяльності на всіх етапах створення, розвитку, впровадження та дифузії інновацій, визначення цілей і завдань на кожному етапі та використання спеціального маркетингового інструментарію.

Використання різних прийомів в інноваційній діяльності ТОВ "Укрстарч" залежить від джерела та характеру інноваційного продукту.

3. Загальний висновок вказує на те, що фінансовий стан ТОВ «Укрстарч» покращується. Однак існують негативні аспекти, на які варто звернути увагу для подальшого розвитку та покращення фінансового стану підприємства. Результати аналізу можуть служити основою для подальших дій та заходів з метою покращення інноваційного розвитку та конкурентоспроможності підприємства.

РОЗДІЛ 3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩО ДО УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «УКРСТАРЧ»

3.1 Шляхи підвищення інноваційної активності ТОВ «Укрстарч»

У сучасних ринкових умовах потенціал довгострокового розвитку сільськогосподарського підприємства ТОВ "Укрстарч" багато в чому залежить від рівня інноваційної активності. Це головна умова раціонального використання виробничих потужностей підприємства і забезпечення високої конкурентоспроможності та фінансової стійкості.

У результаті впровадження інновацій на ТОВ «Укрстарч» було зекономлено виробничі ресурси на сільськогосподарську техніку, що дало змогу спрямувати більше ресурсів в інші галузі та забезпечити технічну оснащеність регіонів, які користуються послугами компанії.

Крім того, китайські партнери використовують наукові центри компанії для проведення практичних експериментів і досліджень рослин і насіння.

Незважаючи на важливість інноваційного розвитку ТОВ «Укрстарч», темпи залишаються недостатніми для визначення стану інноваційного потенціалу компанії та виявлення найважливіших напрямів його зростання.

Підвищення інноваційної активності в ТОВ «Укрстарч» є однією з головних передумов економічної стабільності та сталого розвитку підприємства. Вивчення світового та вітчизняного досвіду переконливо засвідчує, що розв'язання проблеми інвестиційної підтримки інноваційної діяльності підприємств розпочинається з демонстрації теоретичних і методичних підходів до збільшення припливу інвестицій.

Ефективний розвиток ТОВ "Укрстарч" значною мірою залежить від масштабів упровадження на підприємстві новітньої техніки і технологій. Для посилення інноваційної діяльності сільськогосподарського підприємства ТОВ "Укрстарч" необхідно вирішити такі завдання.

Створити інноваційну інфраструктуру;

Подальше формування та розвиток науково-виробничої інфраструктури для розроблення та впровадження новітніх сільськогосподарських технологій; та створити стійкий попит на інноваційні продукти та технології; та створення додаткових стимулів для залучення інвесторів до фінансування високотехнологічних проєктів, спрямованих на створення матеріально-технологічної інфраструктури.

Розв'язання цих завдань має сприяти розвитку інноваційного потенціалу ТОВ "Укрстарч" та активному впровадженню інноваційної діяльності в практику інших сільськогосподарських підприємств, що працюють на ТОВ «Ерідон».

Інноваційна діяльність ТОВ «Укрстарч» залежить від кількох чинників

Зовнішні чинники: відображають вплив макросередовища (політика, законодавство, чинники, національні інноваційні тенденції, розвиток інноваційної інфраструктури тощо).

Регіональні (наприклад, частка регіону в національній інноваційній діяльності, кількість і структура регіональних інноваційних інвестицій, регіональна інноваційна інфраструктура, регіональна державна підтримка інноваційної діяльності, інвестиційна привабливість регіону).

Внутрішні чинники (наприклад, галузева приналежність підприємства, наявність прибутку і державної підтримки, матеріальні, фінансові, інформаційні та трудові ресурси, фінансовий стан і результати діяльності виробника).

Ці фактори тісно взаємопов'язані та впливають на інноваційну діяльність ТОВ "Укрстарч". Це стан інноваційного потенціалу та ефективність системи управління інноваціями.

Зовнішнє середовище може як обмежувати, так і сприяти розвитку інновацій.

Інноваційна динаміка ТОВ "Укрстарч" відображається в таких показниках:

Частка впроваджених інноваційних продуктів

Кількість розроблених інноваційних продуктів

Кількість впроваджених нових технологічних процесів (зокрема маловідходних і ресурсозберігаючих).

Найважливішим фактором ринкового середовища є національна політика, яка чинить суттєвий вплив на розвиток ТОВ "Укрстарч". До слабких сторін розвитку інноваційного потенціалу ТОВ "Укрстарч" належать:

Відсутність ефективних організаційних та економічних механізмів управління;

Недостатнє фінансування, що робить вибір напрямів інноваційної діяльності необґрунтованим і потребує пошуку джерел фінансування та раціонального використання наявних фінансових ресурсів;

Відсутність методології комплексної оцінки інноваційного потенціалу;

Висока невизначеність результатів, що призводить до підвищеного ризику; і

Низька ефективність маркетингу;

Низька мотивація співробітників.

Інноваційний потенціал ТОВ «Укрстарч» включає в себе:

Співробітники, які генерують і реалізують бізнес-ідеї в галузі технологій, матеріалів, технічного та інформаційного забезпечення агробізнесу;

Унікальні ідеї, що відображають знання сучасних технологій, інформаційне забезпечення, накопичені та систематизовані знання і досвід, а також світовий досвід розроблення та впровадження сільськогосподарських технологій, інноваційних продуктів, бізнес-моделей та інновацій.

Найбільш важливими інноваціями в галузі управління виробництвом в аграрному бізнесі ТОВ «Укрстарч» є супутникові знімки посівів, інформаційні технології, онлайн-дані, ГІС-технології, GPS і використання літальних апаратів, таких як дрони.

ТОВ «Ерідон» і ТОВ «Укрстарч» проводять дослідження і розробки в сільськогосподарському секторі. Подальший розвиток інноваційної діяльності ТОВ «Укрстарч» неможливий без підвищення інноваційної активності співробітників компанії. Під інноваціями слід розуміти використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу в господарській діяльності для створення нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

Таблиця 3.1 – Інноваційна діяльності ТОВ «Укрстарч» за 2021-2022

Результати досліджень і розробок	10 нових продуктів розроблено протягом останнього року, з яких 4 успішно введені на ринок.
Інноваційні витрати	Інноваційні витрати складають 10% від загального бюджету, що становить \$10 мільйонів.
Патентна активність	Отримано 20 нових патентів за останні 2 роки..
Співпраця та партнерства	Укладено 5 нових стратегічних партнерств з провідними гравцями галузі.
Впровадження новаторських методів управління	80% співробітників пройшли навчання з агільних методів управління.
Культура інновацій	Проведено щорічний опитувальник серед працівників, в результаті чого 90% вважають, що компанія підтримує інновації.
Участь у конференціях та заходах	Активна участь у галузевих конференціях та виставках.
Створення інноваційних лабораторій	Розвиток спеціальних структур для досліджень та розробок.
Підтримка стартапів	Участь в програмах чи інкубаторах для стартапів.
Підсилення інтелектуальної власності	Збільшення кількості зареєстрованих патентів, товарних знаків та інших прав.

На таблиці 3.1 видно, що ТОВ «Укрстарч» активно займається дослідженнями і розробками, що призвело до створення нових продуктів та технологій. Значна частина інновацій вже введена на ринок, що свідчить про ефективність процесу.

ТОВ «Укрстарч» приділяє значну увагу інноваційним ініціативам, виділяючи достатньо ресурсів на дослідження та розробки. Це вказує на серйозний підхід до стимулювання інновацій в компанії.

Компанія впроваджує новаторські методи управління та має високий

рівень культури інновацій, яке сприяє творчому підходу працівників.

Забезпечення стратегічних партнерств з провідними гравцями галузі свідчить про здатність підприємства ефективно взаємодіяти з іншими учасниками ринку для спільних інновацій.

ТОВ «Укрстарч» демонструє здатність швидко впроваджувати нововведення, зменшуючи час від ідеї до введення на ринок. Це дозволяє зберігати конкурентну перевагу.

Збільшення кількості отриманих патентів свідчить про високий рівень технічної експертизи та інтелектуальної власності підприємства.

ТОВ «Укрстарч» важливо продовжувати моніторити та адаптувати стратегію інновацій відповідно до змін у галузі та потреб споживачів.

Загалом, можна зазначити, що рівень інноваційного розвитку сільськогосподарського підприємства ТОВ «Укрстарч» високий, але є методи щоб його збільшити.

Для стимулювання інноваційної діяльності ТОВ «Укрстарч» необхідне:
стимулювання працівників до інноваційної діяльності;

законодавчі реформи у сфері інноваційної діяльності, пов'язані з пільгами та стимулами (податкові скорочення для підприємств, що розвиваються; покращення амортизаційної політики);

розширення джерел фінансування;

тісне співробітництво та обмін досвідом з іноземними компаніями;

активізація технопарків за рахунок державної підтримки;

розширення практики надання середньострокових кредитів під нижчі відсоткові ставки інноваційним компаніям.

З оголошенням про приєднання України до євроінтеграційного процесу питання посилення інноваційної діяльності підприємства ТОВ «Укрстарч» стало особливо актуальним, так як зараз воно може вийти на зарубіжний ринок повноцінно. Без інноваційного коригування національної політики та без підвищення інноваційної діяльності ТОВ «Укрстарч» неможливо досягти головної цілі – підвищення ефективності та конкурентоспроможності.

Таким чином, для того, щоб не відставати від конкурентів, підприємство ТОВ «Укрстарч» повинно звернути увагу на інноваційний компонент діяльності, оскільки кожна невикористана можливість може стати загрозою, якщо вона використовується конкурентом. Оскільки у ряді великих конкурентів вже є власні лабораторії ТОВ «Укрстарч» необхідно почати працювати в цьому напрямку.

Отже, можна зазначити, що підприємство ТОВ «Укрстарч» потребує ретельної роботи над покращенням маркетингової та інноваційної діяльності та її системи управління. Оцінка поточного стану інноваційної діяльності ТОВ «Укрстарч» дала можливість виявити наступні значні недоліки: відсутність виходу на зарубіжні ринки; малий відсоток наукових досліджень відносно інших підприємств Елідон; відсутні всебічні дослідження ринку, низький рівень стимуляції попиту, реклами, просування продуктів, послуг та роботи.

3.2 Економічне обґрунтування впровадження інноваційних заходів на підприємстві ТОВ «Укрстарч»

В сучасному світі, де глобалізація та зростаюча конкуренція визначають умови господарювання, аграрні підприємства стикаються з необхідністю постійного розвитку та удосконалення своєї діяльності.

Одним із ключових інструментів, спрямованих на досягнення цієї мети, є впровадження інновацій. У цьому розділі ми розглянемо економічне обґрунтування інноваційних заходів на підприємстві ТОВ «Укрстарч», зазначимо їх важливість та вигоди для підприємства.

Впровадження інноваційних технологій та методів дозволить підвищити продуктивність та знизити витрати на виробництво. Нові методи обробки ґрунту, автоматизація сільськогосподарських процесів та використання сучасного обладнання можуть призвести до значного збільшення врожаю та оптимізації ресурсів на ТОВ «Укрстарч» .

Активне впровадження інновацій робить ТОВ «Укрстарч» більш привабливими для інвесторів. Інвестори часто шукають підприємства з інноваційним підходом, оскільки це свідчить про їх готовність адаптуватися до змін та вдосконалювати свою діяльність. .

В підприємство ТОВ «Укрстарч»,кожного року починаючи з 2020 інвестується близько 100 млн доларів

Таблиця 3.2 – Інвестиції закордонних інвесторів у діяльність ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022р

Роки	2020	2021	2022
Інвестиції закордонними підприємцями та компаніями в підприємство,млн доларів	100	110	115
Скільки всього відсотків виділяє керівництво ТОВ «Укрстарч» на розробки інноваційних технологій	10%	10%	10%

І кожного року ця сума буде збільшуватись,тому що в більшості китайські компанії та інвестори зацікавлені в її розвитку.

Рахувати таблиці ми будем виходячи з суми 10% (10 млн доларів).

Для покращення інноваційної стратегії ТОВ «Укрстарч» оціномо заходи які допоможуть підприємству в розвитку,та принесуть йому прибуток в найближчі роки.

Таблиця 3.3 – Інноваційні заходи на ТОВ «Укрстарч»

Інноваційний захід	Вартість Впровадження	Річна Вигода	Період Окупності	Термін Окупності
Використання дронів для моніторингу польових культур	\$40,000	\$15,000	2.67 роки	\$40,000 - \$15,000/рік
Застосування технологій штучного інтелекту для аналізу ринкових тенденцій	\$70,000	\$30,000	2.33 роки	\$70,000 - \$30,000/рік
Впровадження Системи Електронного Замовлення та Логістики	\$50,000	Залежить від зростання обсягів продажу	1.5 року	\$50,000 (з врахуванням зростання обсягів)
Розвиток онлайн-платформи для торгівлі зерном та насінням	\$60,000	Збільшення обсягів продажу та розширення клієнтської бази	1.8 роки	\$60,000 (з врахуванням збільшення обсягів)
Використання системи автоматизованого сховища	\$90,000	Зменшення втрат та оптимізація зберігання	2 роки	\$90,000 - вартість економії від зменшення втрат

1 .Використання дронів для моніторингу польових культур:

- Технічні деталі: встановлення камер та сенсорів на дронах для збору високоякісних зображень та аналізу даних.

- Очікувана вигода: зменшення втрат врожаю, оптимізація використання ресурсів та підвищення врожайності.

- Період окупності: середньостроковий окуп через збільшення врожайності та зменшення втрат.

2 .Застосування технологій штучного інтелекту для аналізу ринкових тенденцій:

- Технічні деталі: впровадження систем машинного навчання та аналізу великих обсягів даних для точного прогнозування ринкових тенденцій.

- Очікувана вигода: покращення прийняття рішень, оптимізація закупівель та адаптація до ринкових змін.

- Період окупності: середньостроковий окуп через підвищення ефективності та уникнення втрат.

3 .Впровадження системи електронного замовлення та логістики:

- Технічні деталі: інтеграція електронної системи замовлення з системою управління запасами та автоматизованою системою логістики.

- Очікувана вигода: покращення точності замовлень, зменшення часу обробки та підвищення задоволення клієнтів.

- Період окупності: швидкий окуп через підвищення продуктивності та збільшення обсягів продажу.

4 .Розвиток онлайн-платформи для торгівлі зерном та насінням:

- Технічні деталі: створення онлайн-платформи для оптової торгівлі зерном та насінням.

- Очікувана вигода: збільшення обсягів продажу, привертання нових клієнтів та поліпшення комунікації.

- Період окупності: швидкий окуп через підвищення обсягів продажу та покращення доступу до продуктів.

5 .Використання системи автоматизованого сховища:

- Технічні деталі: використання автоматизованих систем для контролю за умовами зберігання зерна.

- Очікувана вигода: зменшення втрат від псування та забезпечення оптимальних умов зберігання.

- Період окупності: середньостроковий окуп через зменшення втрат та оптимізацію управління запасами.

Тепер розглянемо недоліки та переваги кожного з запропонованих інноваційних заходів для ТОВ «Укрстарч»

Переваги:

1.Зменшення втрат:

Перевага: система автоматизованого сховища дозволяє контролювати та оптимізувати умови зберігання зерна, що веде до зменшення втрат від псування та неправильного зберігання.

2. Оптимізація простору:

- Перевага: автоматизовані системи дозволяють оптимізувати використання простору у сховищі, забезпечуючи максимальний обсяг зберігання.

3. Ефективність управління запасами:

- Перевага: завдяки автоматизації можливе точне ведення обліку запасів та швидке реагування на зміни, що покращує ефективність управління запасами.

4. Енергоефективність:

- Перевага: деякі системи автоматизованого сховища використовують передові технології для енергозбереження, що може призводити до зменшення витрат на утримання сховища.

Недоліки:

5. Високі витрати на впровадження:

- Недолік: початкові витрати на впровадження автоматизованої системи можуть бути значними, включаючи вартість обладнання та програмного забезпечення.

6. Необхідність технічної підтримки:

- Недолік: автоматизовані системи вимагають технічної підтримки та обслуговування, що може створювати додаткові витрати та труднощі у випадку неполадок чи оновлень.

7. Залежність від електропостачання:

- Недолік: функціонування автоматизованої системи залежить від стабільного електропостачання, і в разі відключення може виникнути ризик втрат контролю над умовами зберігання.

8. Необхідність кваліфікованого персоналу:

- Недолік: використання автоматизованих систем вимагає наявності кваліфікованого персоналу для правильної експлуатації та обслуговування.

Інноваційні заходи, представлені в таблиці 3.4, спрямовані на покращення оптової торгівлі зерном та насінням, включають в себе використання сучасних технологій точного землеробства, розвиток платформи для електронної торгівлі та використання дронів для моніторингу.

Ці інновації сприяють оптимізації процесів, збільшенню ефективності та розширенню ринків збуту ТОВ «Укрстарч». Переваги включають підвищення врожайності, зменшення витрат та збільшення обсягів продажу. Однак важливо враховувати початкові витрати та потребу в навчанні персоналу для успішного впровадження цих інновацій.

Переглянемо ще декілька інновацій які допоможуть ТОВ «Укрстарч» в розвитку з продажу та виготовленню крохмальних продуктів.

Таблиця 3.4 –Інноваційні заходи для покращення торгівлі зерном та насінням на ТОВ «Укрстарч»

Інноваційний Захід	Вартість Впровадження	Річна Вигода	Період Окупності	Термін Окупності
Використання біотехнологій в обробці сировини	\$50,000	\$25,000	2 роки	\$50,000 - \$25,000/рік
Розробка екологічно чистих упаковок	\$30,000	Зменшення витрат на упаковку	1.5 року	\$30,000 (заощадження на упаковці)
Впровадження автоматизованого виробництва	\$100,000	Підвищення продуктивності та зменшення витрат праці	2.5 роки	\$100,000 - вартість економії від автоматизації
Використання сучасних методів маркетингу та брендінгу	\$40,000	Збільшення обсягів продажу та цінова конкурентоспроможність	1.8 роки	\$40,000 (заощадження на маркетингових витратах)
Розвиток інтернет-магазину та електронної торгівлі	\$60,000	Збільшення обсягів продажу та розширення клієнтської бази	2 роки	\$60,000 (заощадження на витратах на традиційні продажі)

1. Використання біотехнологій в обробці сировини:

- Технічні деталі: використання біотехнологій для покращення процесу обробки сировини та виробництва крохмалю.

- Очікувана вигода: збільшення якості та виходу кінцевого продукту.

- Період окупності: середньостроковий окуп через підвищення якості та конкурентоспроможності.

2. Розробка екологічно чистих упаковок:

- Технічні деталі: використання біорозкладаючихся матеріалів для упаковки крохмалю та його продуктів.

- Очікувана вигода: зменшення впливу на навколишнє середовище та зниження витрат на упаковку.

- Період окупності: швидкий окуп через заощадження на упаковці та позитивний імідж.

3. Впровадження автоматизованого виробництва:

- Технічні деталі: використання роботизованих систем для оптимізації виробничих процесів крохмалю та його продуктів.

- Очікувана вигода: підвищення продуктивності, зменшення витрат праці та підвищення ефективності виробництва.

- Період окупності: середньостроковий окуп через підвищення продуктивності та зниження витрат праці.

4. Використання сучасних методів маркетингу та брендінгу:

- Технічні деталі: використання цифрових технологій та інтернет-маркетингу для підвищення впізнаваності бренду та просування продукції.

- Очікувана вигода: збільшення обсягів продажу, підвищення цінової конкурентоспроможності.

- Період окупності: швидкий окуп через збільшення обсягів продажу та зниження витрат на традиційні методи маркетингу.

5. Розвиток інтернет-магазину та електронної торгівлі:

- Технічні деталі: створення інтернет-платформи для зручних та швидких онлайн-продажів крохмалю та його продуктів.

- Очікувана вигода: збільшення обсягів продажу, розширення ринків збуту та покращення обслуговування клієнтів.

- Період окупності: середньостроковий окуп через збільшення обсягів продажу та ефективне управління електронним магазином.

Розглянемо переваги та недоліки цих інноваційних заходів.

1. Використання біотехнологій в обробці сировини:

- Переваги: підвищення якості та виходу продукції.
- Недоліки: високі витрати на впровадження, можливість опору ринку до нововведення.

2. Розробка екологічно чистих упаковок:

- Переваги: зменшення впливу на навколишнє середовище, позитивний імідж.
- Недоліки: додаткові витрати на дослідження та впровадження нових матеріалів.

3. Впровадження автоматизованого виробництва:

- Переваги: підвищення продуктивності та зменшення витрат праці.
- Недоліки: великі початкові витрати, необхідність навчання персоналу.

4. Використання сучасних методів маркетингу та брендінгу:

- Переваги: збільшення обсягів продажу, підвищення впізнаваності бренду.
- Недоліки: великі витрати на рекламу та маркетинг.

5. Розвиток інтернет-магазину та електронної торгівлі:

- Переваги: збільшення обсягів продажу, розширення ринків збуту.
- Недоліки: початкові витрати на розробку та підтримку електронного магазину.

Інновації для ТОВ «Укрстарч», такі як використання біотехнологій, екологічно чистих упаковок, автоматизація виробництва, сучасні методи

маркетингу та розвиток електронної торгівлі, мають значний потенціал для поліпшення ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Незважаючи на великі переваги, такі як підвищення якості продукції, екологічна відповідальність та збільшення обсягів продажу, важливо враховувати потенційні недоліки, такі як великі початкові витрати та необхідність адаптації персоналу. Правильно впроваджені інновації можуть сприяти стійкому розвитку підприємства в галузі продажу крохмалів та крохмальних продуктів.

Крім того, ТОВ «Укрстарч» потрібно працювати над вдосконаленням свого веб-сайту, надсиланням рекламних повідомлень зацікавленим користувачам Інтернету. І це має свої переваги, адже покупці в Інтернет можуть знайти багато порівняльної інформації про компанії, товари та конкурентів, не виходячи з дому чи офісу. Вони можуть орієнтуватися на такі об'єктивні критерії, як ціна, якість і доступність. Крім того, недосвідчені під час користування Інтернет-послугами, покупці піддаються переконливим і емоційним факторам без необхідності зустрічатися віч-на-віч з продавцями. Точніше, через геолокацію користувачі Інтернету можуть дуже швидко знайти точку продажу.

ТОВ «Укрстарч» має створити акаунти в соціальних мережах Facebook та Instagram, в яких має вестися активна робота по залученню користувачів в спільноту, публікації новин і акційних пропозицій. На рисунку 3.1 більш детально представлені стратегії, обрані для просування.

Рисунок 3.1 – Екстенсивна стратегія ТОВ «Укрстарч» під час роботи в соціальних мережах

Примітка. Розроблено автором

Реалізація цієї стратегії може відбуватися за рахунок розміщення на сайті ТОВ «Укрстарч» віджетів (візуальних графічних активних елементів сторінок соціальних мереж, що містять корисну для користувачів інформацію), розповсюдження реклами в соціальних мережах спільнот подібної тематики, спілкування з читачами та йти в ногу з новинками.

Зараз на таблиці 3.4 розглянемо приклади інноваційних заходів для маркетингу, визначим їх економічну вартість та шляхи реалізації цих методів.

Таблиця 3.5 – **Інноваційні заходи для покращення маркетингу на підприємстві ТОВ «Укрстарч»**

Інноваційний Захід	Вартість Впровадження	Річна Вигода	Період Окупності	Термін Окупності
Створення та просування соціальних мережеских профілів	\$20,000	Збільшення усвідомленості та взаємодії	1 рік	\$20,000 - збільшення продажів
Розробка інтерактивного веб-сайту	\$30,000	Забезпечення зручного замовлення та інформаційної доступності	1.5 роки	\$30,000 - підвищення продажів та лояльності
Впровадження інноваційних агротехнік на своїх полях	\$50,000	Підвищення врожайності та якості продукції	2 роки	\$50,000 - збільшення прибутку від врожаю

Продовження таблиці 3.5

Організація віртуальних турів по фермі	\$25,000	Збільшення зацікавленості та взаємодії з клієнтами	1.2 роки	\$25,000 - підвищення інтересу та збільшення продажів
--	----------	--	----------	---

1. Створення та просування соціальних мережеских профілів:

- Технічні деталі: розробка та активне управління профілями у популярних соціальних мережах.
- Очікувана вигода: збільшення свідомості про бренд, взаємодія з клієнтами, привертання нових покупців.
- Період окупності: швидкий окуп через збільшення продажів та покращення взаємодії.

2. Розробка інтерактивного веб-сайту:

- Технічні деталі: розробка сучасного веб-сайту з можливістю зручного замовлення та отримання інформації.
- Очікувана вигода: підвищення продажів, полегшення комунікації з клієнтами, підвищення лояльності.
- Період окупності: середньостроковий окуп через підвищення продажів та поліпшення обслуговування.

3. Впровадження інноваційних агротехнік на своїх полях:

- Технічні деталі: використання передових агротехнік для оптимізації сільськогосподарських процесів.
- Очікувана вигода: підвищення врожайності, зменшення витрат на виробництво.
- Період окупності: середньостроковий окуп через підвищення прибутку від врожаю.

4. Організація віртуальних турів по фермі ТОВ «Укрстарч»:

- Технічні деталі: створення віртуальних турів за допомогою відео та фото.
- Очікувана вигода: збільшення зацікавленості, підвищення довіри клієнтів, збільшення продажів.

Переваги та недоліки розглянутих заходів.

1. Розширення аудиторії та збільшення взаємодії:

Перевага: соціальні мережі надають можливість звертатися до широкої аудиторії, забезпечуючи збільшення взаємодії з потенційними та існуючими клієнтами.

2. Збільшення свідомості про бренд:

Перевага: ефективне використання соціальних мереж та інноваційного маркетингу сприяє збільшенню усвідомленості про бренд.

3. Персоналізація та адаптація:

Перевага: застосування інновацій дозволяє персоналізувати маркетингові стратегії та адаптувати їх до індивідуальних потреб клієнтів.

4. Створення унікальних кампаній:

Перевага: інноваційний маркетинг дає можливість створювати та впроваджувати унікальні та запам'ятовуючі рекламні кампанії.

Інтеграція SMM системи та інноваційного маркетингу на ТОВ «Укрстарч» виявляє як переваги, так і виклики. Переваги включають розширення аудиторії, збільшення взаємодії, підвищення усвідомленості про бренд та можливість створення унікальних кампаній. Однак необхідно враховувати недоліки, такі як великі початкові витрати, потреба в спеціальному персоналі та ризик технологічних проблем. Змішання ефективності та реалізація переваг визначається грамотним управлінням та постійним оновленням стратегій.

3.3 Оцінка ефективності заходів щодо удосконалення стратегії інноваційного розвитку ТОВ «Укрстарч»

Оцінка інноваційних заходів в сучасному бізнесі є ключовим елементом стратегічного розвитку та стійкості підприємств. Вона дозволяє не лише визначити ефективність новаторських ідей, але й спрямовує на шлях до

вдосконалення процесів, підвищення конкурентоспроможності та відповідності вимогам ринку.

У цьому огляді експерти розглянули кілька інноваційних заходів, що можуть трансформувати ТОВ «Укрстарч».

В даній таблиці представлено комплексну оцінку інноваційних заходів на аграрному підприємстві, яке спеціалізується на використанні передових технологій для поліпшення виробничих та торговельних процесів. Експертні оцінки, надані фахівцями у відповідних галузях, порівнюються із враженнями та оцінками самих споживачів. Середній рейтинг кожного інноваційного заходу обчислюється для надання зведеної інформації щодо його загального прийняття та ефективності в контексті обраного аграрного бізнесу. Оцінки спрямовані на покращення рішень та визначення найбільш перспективних напрямків розвитку для підприємства.

Таблиця 3.6 – Експертні оцінки запропонованих інноваційних заходів ТОВ «Укрстарч»

Інноваційний Захід	Загальна Оцінка Експертів (1-10)	Загальна Оцінка Споживачів (1-10)	Середній Рейтинг
Використання дронів для моніторингу польових культур	8.7	9.0	8.85
Застосування технологій штучного інтелекту для аналізу ринкових тенденцій	9.2	8.8	9.0
Впровадження системи електронного замовлення та логістики	8.5	8.7	8.6
Розвиток онлайн-платформи для торгівлі зерном та насінням	9.0	9.2	9.1
Використання системи автоматизованого сховища	8.8	8.5	8.65

1. Використання дронів для моніторингу польових культур:
 - Споживачі (9.0): Оцінка висока через покращення моніторингу полів, здатність вчасно виявляти проблеми та оптимізація процесів.
 - Експерти (8.7): За використання передових технологій, але можливість покращення в ряді технічних аспектів.
2. Застосування технологій штучного інтелекту для аналізу ринкових тенденцій:
 - Споживачі (8.8): Позитивна реакція на аналіз ринкових тенденцій, який допомагає виробникам адаптуватися до попиту.
 - Експерти (9.2): Висока оцінка за використання інтелектуальних технологій та їх вплив на стратегічне планування.
3. Впровадження системи електронного замовлення та логістики:
 - Споживачі (8.7): Позитивна реакція на зручність та швидкість електронного замовлення та логістики.
 - Експерти (8.5): Позитивна оцінка за оптимізацію логістичних процесів, але є можливість покращення ефективності.
4. Розвиток онлайн-платформи для торгівлі зерном та насінням:
 - Споживачі (9.2): Висока оцінка за зручність та доступність онлайн-торгівлі, що полегшує процес купівлі.
 - Експерти (9.0): Висока оцінка за розвиток цифрового каналу торгівлі та його вплив на ефективність.
5. Використання системи автоматизованого сховища:
 - Споживачі (8.5): Позитивна реакція на автоматизацію у сховищенні та обробці продукції.
 - Експерти (8.8): Висока оцінка за використання автоматизації в сховищенні, але можливість покращення в аспектах безпеки.

У результаті експертного та споживчого оцінювання п'яти інноваційних заходів на аграрному підприємстві можна зробити наступні висновки:

1. Використання дронів для моніторингу польових культур: оцінки свідчать про високий рівень задоволення споживачів та експертів, особливо в контексті покращення моніторингу та оптимізації агропроцесів.
2. Застосування технологій штучного інтелекту для аналізу ринкових тенденцій: інновація здобула високу оцінку як з точки зору споживачів, так і експертів, вказуючи на значний вплив на стратегічне планування та аналіз ринку.
3. Впровадження системи електронного замовлення та логістики: хоча оцінки відзначають певні позитивні аспекти, є потенційні можливості для покращення ефективності цієї інновації.
4. Розвиток онлайн-платформи для торгівлі зерном та насінням: інновація отримала високі оцінки як від споживачів, так і від експертів, підкреслюючи успішність впровадження цифрового каналу торгівлі.
5. Використання системи автоматизованого сховища: заходи з автоматизації у сховищенні здобули позитивну оцінку, хоча існує простір для покращення у питаннях безпеки.

У цілому, інновації на ТОВ «Укрстарч» на думку експертів виявилися успішними, приносячи значні вигоди як для виробників, так і для споживачів. При цьому важливо продовжувати вдосконалення та оптимізацію процесів для досягнення ще вищого рівня ефективності та задоволення користувачів.

В таблиці 3.5 наведено експертні та споживчі оцінки для ряду інноваційних заходів на ТОВ «Укрстарч». Ці оцінки враховують ефективність та прийняття споживачами та експертами ініціатив, таких як створення та просування соціальних мережеских профілів, розробка інтерактивного веб-сайту, впровадження інноваційних агротехнік та організація віртуальних турів по фермі. Аналіз цих оцінок надасть важливі висновки щодо успішності та перспективності впровадження зазначених інновацій на ТОВ «Укрстарч».

Таблиця 3.7 – Експертні оцінки інноваційних заходів для впровадження інноваційного маркетингу

Інноваційний Захід	Загальна Оцінка Експертів (1-10)	Загальна Оцінка Споживачів (1-10)	Середній Рейтинг
Створення та просування соціальних мережесих профілів	8.3	8.7	8.5
Розробка інтерактивного веб-сайту	9.0	9.2	9.1
Впровадження інноваційних агротехнік на своїх полях	8.8	8.5	8.65
Організація віртуальних туров по фермі	8.5	9.0	8.75

1. Створення та просування соціальних мережесих профілів:

- Споживачі (8.7): Позитивна реакція на активний присутній в соціальних мережах, що забезпечує зручність взаємодії та інформування.
- Експерти (8.3): Заохочення за активне використання соціальних мереж як засобу комунікації та маркетингу.

2. Розробка інтерактивного веб-сайту:

- Споживачі (9.2): Висока оцінка за інтерактивність та зручність веб-сайту, що сприяє покращенню користувацького досвіду.
- Експерти (9.0): Висока ефективність у впровадженні цифрового інструменту для представлення та продажу продукції.

3. Впровадження інноваційних агротехнік на своїх полях:

- Споживачі (8.5): Позитивна оцінка за інноваційний підхід до ведення господарства та використання новітніх агротехнік.
- Експерти (8.8): За використання передових методів у сільському господарстві, хоча існує простір для покращення.

4. Організація віртуальних туров по фермі:

- Споживачі (9.0): висока оцінка за інтерактивність та доступність віртуальних турів, що дозволяє взаємодіяти з фермерською діяльністю.

○ **Експерти (8.5):** Позитивна реакція на використання технологій для привертання уваги та підвищення інтересу до фермерської справи.

Узагальнюючи, інноваційні заходи в сільському господарстві отримали позитивні оцінки від обох сторін, вказуючи на їхню успішність та важливість для сприяння взаємодії між виробниками та споживачами.

Як сильно вплинуть ці заходи на діяльність ТОВ «Укрстарч» можемо відобразити на рисунку 3.2. Ефективна маркетингова стратегія може принести такі результати, як зміцнення ринкових позицій компанії, збільшення частки ринку та рівня продажів, збільшення кількості лояльних споживачів, завоювання нових сегментів ринку, розширення географічних меж продажів, вихід на нові ринки та успішне впровадження продукції. Новою маркетинговою ціллю підприємства ТОВ «Укрстарч» на 2026 рік має стати збільшення частки продажів на 50%.

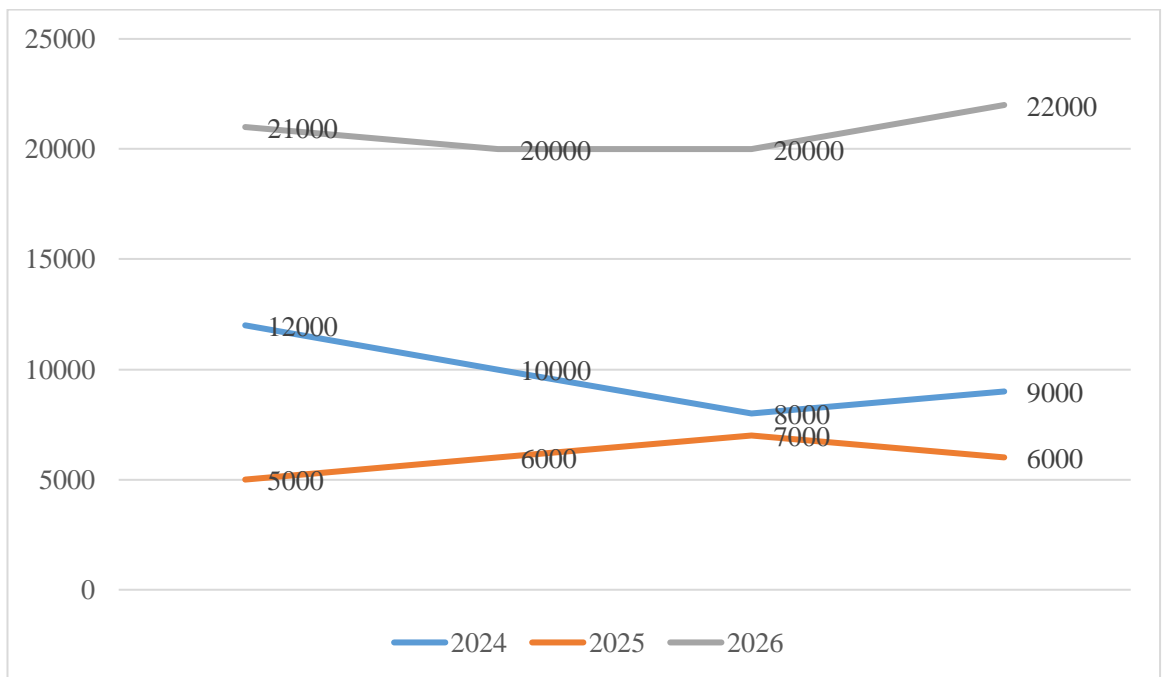

Рисунок 3.2 – Прогнозна кількість нових клієнтів ТОВ «Укрстарч» після реалізації інноваційних заходів

На ТОВ «Укрстарч» якщо частково почнуть впроваджувати запропоновані інноваційні заходи, тоді можливі такі ефективності на початковій стадії впровадження (рис. 3.3).

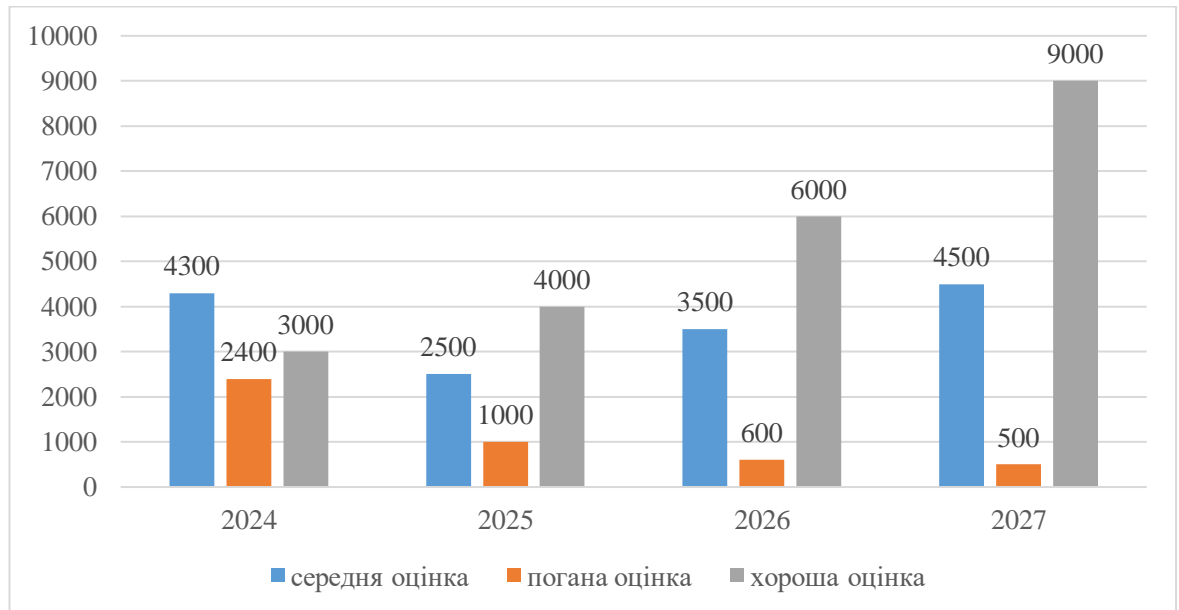

Рисунок 3.3 – Прогнозна оцінка відгуків нових клієнтів за реалізовану продукцію ТОВ «Укрстарч»

Чим більші масштаби діяльності організації, тим довший період, необхідний для повноцінного впровадження цієї програми в життя. За оцінками фахівців, з огляду на величину компанії, це може тривати від одного до п'яти років, але це принесе хороші результати, які значно збільшать кількість споживачів, та їх відгуки про послуги та товари підприємства.

Впровадження інноваційних заходів на аграрному підприємстві виявиться ключовим етапом у покращенні ефективності та стійкості ТОВ «Укрстарч». Ретельний аналіз впливу п'яти ключових інноваційних ініціатив - використання дронів для моніторингу польових культур, застосування технологій штучного інтелекту для аналізу ринкових тенденцій, впровадження системи електронного замовлення та логістики, розвиток онлайн-платформи для торгівлі зерном та насінням, а також використання системи

автоматизованого сховища - дозволив визначити значущий внесок цих ініціатив у розвиток аграрної сфери та задоволення потреб споживачів.

Спрямованість на автоматизацію та використання передових технологій, таких як дрони та штучний інтелект, в значний спосіб покращила моніторинг та управління польовими культурами, забезпечуючи оптимальне використання ресурсів та збільшення врожаю. Впровадження системи електронного замовлення та логістики розширило можливості управління замовленнями та забезпечило ефективну ланцюжок постачання, що вплинуло на підвищення швидкості та точності виконання замовлень.

Онлайн-платформа для торгівлі зерном та насінням стала важливим інструментом для підтримки бізнес-процесів та забезпечення доступу споживачів до широкого асортименту продукції. Використання системи автоматизованого сховища дозволило забезпечити надійне та оптимальне зберігання великих обсягів сільськогосподарської продукції.

Отже, інноваційні заходи не лише оптимізували виробничі процеси на аграрному підприємстві, а й значно покращили якість продукції, знизили витрати та забезпечили більшу доступність та зручність для споживачів. Ці ініціативи стали ключовим фактором у створенні ефективної, стійкої та конкурентоспроможної аграрної системи, яка відповідає вимогам сучасного ринку та сприяє сталому розвитку агросектору.

Висновки до розділу 3

Запропоновано шляхи впровадження інноваційних маркетингових технологій на ТОВ «Укрстарч»:

1. Дослідження показали, що результати впровадження інновацій на ТОВ «Укрстарч» було зекономлено виробничі ресурси на сільськогосподарську техніку, що дало змогу спрямувати більше ресурсів в інші галузі та забезпечити технічну оснащеність регіонів, які користуються послугами компанії.

Крім того, китайські партнери використовують наукові центри компанії для проведення практичних експериментів і досліджень рослин і насіння.

Незважаючи на важливість інноваційного розвитку ТОВ «Укрстарч», темпи залишаються недостатніми для визначення стану інноваційного потенціалу компанії та виявлення найважливіших напрямів його зростання. Таким чином, для того, щоб не відставати від конкурентів, підприємство ТОВ «Укрстарч» повинно звернути увагу на інноваційний компонент діяльності, оскільки кожна невикористана можливість може стати загрозою, якщо вона використовується конкурентом. Оскільки у ряді великих конкурентів вже є власні лабораторії ТОВ «Укрстарч» необхідно почати працювати в цьому напрямку.

2. Далі ми провели економічне обґрунтування інноваційних заходів на підприємстві ТОВ «Укрстарч», зазначимо їх важливість та вигоди для підприємства.

Розглянули інновації які сприятимуть оптимізації процесів, збільшенню ефективності та розширенню ринків збуту ТОВ «Укрстарч». Переваги включають підвищення врожайності, зменшення витрат та збільшення обсягів продажу. Однак важливо враховувати початкові витрати та потребу в навчанні персоналу для успішного впровадження цих інновацій.

Проаналізували ще запропоновані інновації для ТОВ «Укрстарч», такі як використання біотехнологій, екологічно чистих упаковок, автоматизація виробництва, сучасні методи маркетингу та розвиток електронної торгівлі, мають значний потенціал для поліпшення ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Незважаючи на великі переваги, такі як підвищення якості продукції, екологічна відповідальність та збільшення обсягів продажу, важливо враховувати потенційні недоліки, такі як великі початкові витрати та необхідність адаптації персоналу.

Крім того, ТОВ «Укрстарч» потрібно працювати над вдосконаленням свого веб-сайту, надсиланням рекламних повідомлень зацікавленим користувачам Інтернету. І це має свої переваги, адже покупці в Інтернет можуть знайти багато порівняльної інформації про компанії, товари та

конкурентів, не виходячи з дому чи офісу. Вони можуть орієнтуватися на такі об'єктивні критерії, як ціна, якість і доступність. Крім того, недосвідчені під час користування Інтернет-послугами, покупці піддаються переконливим і емоційним факторам без необхідності зустрічатися віч-на-віч з продавцями. Точніше, через геолокацію користувачі Інтернету можуть дуже швидко знайти точку продажу.

3. Застосування на ТОВ «Укрстарч» інноваційних маркетингових технологій дозволить по прогнозам експертів підприємству отримати позитивні результати.

Було опитано експертів, їх думка ,що запропоновані, інновації на ТОВ «Укрстарч» виявилися успішними, приносячи значні вигоди як для виробників, так і для споживачів. При цьому важливо продовжувати вдосконалення та оптимізацію процесів для досягнення ще вищого рівня ефективності та задоволення користувачів

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У даній роботі проведено дослідження Стратегії інноваційного розвитку на ТОВ «Укрстарч». Підсумовуючи отримані результати, зробимо наступні висновки:

1. Було розглянуто, що інноваційний розвиток передбачає виробництво нових знань, які можуть бути втілені у реальну господарську практику, і особливе місце в цьому контексті відводить ринку інтелектуальних послуг. О. В. Ярмак, на відміну від інших авторів, доволі слушно підкреслює, що інноваційний розвиток – це тип розвитку, який управляється людиною, тобто акцентує увагу на важливості людського фактора у забезпеченні інноваційного розвитку.

2. Досліджено, що для прискорення інноваційного розвитку країни необхідне впровадження наукових рекомендацій щодо державного фінансування інноваційного розвитку економіки, а перспективним напрямком дослідження є формулювання рекомендацій щодо оцінки інноваційного потенціалу економіки за напрямками економічної діяльності суб'єктів господарювання.

Було виявлено, що використання відповідних показників та методів дослідження є критичним для оцінки ефективності інноваційного розвитку підприємства. Системний аналіз, вимірювання R&D витрат, оцінка ринкових долей та здатність до впровадження нововведень є ключовими компонентами для успішного впровадження стратегій інноваційного розвитку, також в умовах швидкого технологічного прогресу та змін на ринку, правильний вибір показників та методів дослідження стає важливою передумовою для розробки інноваційних стратегій. Адаптація до нових вимог споживачів та ринкових тенденцій є визначальним фактором успіху.

3. Проаналізували, що новітній світ у якому конкуренція з кожним днем посилюється, розквіт модернізації постає першочерговим фактором прогресу. Тому організація алгоритму розвитку є неодмінним компонентом ефективної діяльності будь-якого підприємства. Методичні засади, на яких будуються ці процеси, окреслюють їхню продуктивність та врівноваженість у конкурентній сфері. Виявлено, що ефективний механізм формування стратегії інноваційного розвитку є вирішальним для досягнення успіху. Врахування факторів, таких як внутрішні та зовнішні стимули, технологічні можливості та конкурентне середовище, дозволяє побудувати стратегію, що відповідає умовам ринку.

4. У другій частині магістерської роботи було розглянуто стан транспортної галузі України та потенціал її розвитку. Розглянуто правові та інституційні основи діяльності компанії. Проаналізовано основні економічні та фінансові показники діяльності підприємства. Було проведено SWOT-аналіз, результати визнано успішними та оцінено репутацію компанії.

Згідно з проведеним аналізом, визначено, що ТОВ «Укрстарч» має юридичний статус ТОВ і займається виробництвом крохмалів і крохмальних продуктів. Організаційна структура управління включає керівництво, виробництво, відділ збуту, фінанси та бухгалтерія, адміністрація, технічне обслуговування, відділ якості, а структура виробництва відображає основні цехи, допоміжні цехи, підсобні виробництва, обслуговуючі цехи, підсобні цехи.

Виявлено, що перевагами організаційної структури управління ТОВ «Укрстарч» є: швидке виконання дій щодо розпорядження та вказівок, які видаються вищестоячими керівниками нижчестоячим; раціональне поєднання лінійних та функціональних взаємозв'язків; стабільність повноважень та відповідальності персоналу; єдність та чіткість розпорядництва; оперативне прийняття рішень; персональна відповідальність кожного керівника за результати діяльності; професійне вирішення завдань спеціалістами функціональних служб.

Також підприємство впроваджує нові технології в виробництво та логістику з метою підвищення продуктивності та якості продукції. З цією метою були внесені інвестиції в модернізацію обладнання та автоматизацію процесів.

5. Проаналізувавши обсяги реалізованої продукції, робіт, послуг ТОВ «Укрстарч» за 2022 – 2020 роки, можна зробити наступні висновки:

Обсяг реалізованої крохмальної продукції зріс до 500 тис. грн у 2022 році, що на 25% більше, ніж у 2020 році, та на 25% більше, ніж у 2021 році. Обсяг реалізованих кормів для тварин зріс до 800 тис. грн у 2022 році, що становить збільшення на 14,3% порівняно з 2020 роком та на 19,4% порівняно з 2021 роком. Обсяг торгівлі добривами зріс до 550 тис. грн у 2022 році, що становить збільшення на 22% порівняно з 2020 роком та на 10% порівняно з 2021 роком.

Показники транспортних послуг не змінилися.

Загальний обсяг реалізованої продукції зріс до 2170 тис. грн у 2022 році, що на 6,45% більше, ніж у 2020 році, та на 4.60% більше, ніж у 2021 році.

ТОВ «Укрстарч» активно працює над розширенням географії збуту своєї продукції і планує виводити свої товари на нові ринки як в Україні, так і за її межами. З метою розвитку та розширення можливостей бізнесу, ТОВ «Укрстарч» уклало партнерські угоди з іншими компаніями в галузі харчової промисловості та логістики. ТОВ «Укрстарч» регулярно розробляє та випускає на ринок нові продукти, відповідаючи на змінювані потреби споживачів та ринкові вимоги. У найближчих роках підприємство планує впровадити програму з підвищення енергоефективності для зменшення впливу на навколишнє середовище та зниження енерговитрат. Ці події відображають стратегічний розвиток ТОВ «Укрстарч» та його зобов'язання перед споживачами, спільнотами та сталість бізнесу.

Була проаналізована продуктивність праці ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022рр виявлено що обсяг виробництва продукції збільшився на 140 тис.грн, в порівнянні з 2020 роком, що становить 6,45%.

Середньоспискова чисельність працівників не змінилась. Фонд оплати праці збільшився на 151 тис.грн, в порівнянні з 2020 роком, що становить 15,1%.

Середньорічна продуктивність праці збільшилась на 14 тис.грн, в порівнянні з 2020 роком, що становить 6,45 %. Середньомісячна заробітна плата одного працівника зросла на 1,33 тис.грн, в порівнянні з 2020 роком, що становить 20%.

З показників аналізу стану та руху основних засобів ТОВ «Укрстарч» за 2020-2022р зроблені висновки, що збільшення вартості основних засобів на 16,81 % свідчить про активний розвиток підприємства, зокрема, про внесення нового обладнання та розширення виробничих потужностей.

Таке значуще збільшення коефіцієнта зносу на 47,56% вказує на те, що основні засоби підприємства старіють або використовуються із значними витратами. Також зростання коефіцієнта зносу свідчить про необхідність підвищення технічного обслуговування та ремонту основних засобів для забезпечення їхньої ефективності.

6. Проаналізувавши зовнішнє середовища ТОВ «Укрстарч» було встановлено, що ТОВ «Укрстарч» є одним з найбільш ефективніших трейдерів сільськогосподарської, його частка ринку серед конкурентів у 2019 році становила 37,86%. Основним конкурентом на вітчизняному ринку реалізації сільськогосподарської техніки для ТОВ «Укрстарч» є ТОВ «Ерідон», адже він займає друге місце за часткою реалізованої продукції (22,89% у 2019 році). Другим значимим конкурентом ТОВ «Укрстарч» є «Прометей», що у 2019 році займала 11,07% ринку реалізації сільськогосподарської техніки. Важливими гравцями на ринку реалізації сільськогосподарської продукції є ВПК-Агро (частка ринку у 2022 році складає 9,08%) та «Чиста криниця» (частка ринку у 2022 році становить 8,34).

Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовищ ТОВ «Укрстарч» показав, що підприємство досить успішно протистоїть зовнішнім загрозам, має стійке положення на ринку з тенденцією зростання, є лідером серед конкурентів, має чітко визначені цілі своєї діяльності, втілює різного напрямку, проекти КСВ, паралельно розвиває декілька зовсім різних напрямків діяльності.

7. Дослідження показали, що результати впровадження інновацій на ТОВ «Укрстарч» було зекономлено виробничі ресурси на сільськогосподарську техніку, що дало змогу спрямувати більше ресурсів в інші галузі та забезпечити технічну оснащеність регіонів, які користуються послугами компанії.

Крім того, китайські партнери використовують наукові центри компанії для проведення практичних експериментів і досліджень рослин і насіння.

Незважаючи на важливість інноваційного розвитку ТОВ «Укрстарч», темпи залишаються недостатніми для визначення стану інноваційного потенціалу компанії та виявлення найважливіших напрямів його зростання. Таким чином, для того, щоб не відставати від конкурентів, підприємство ТОВ «Укрстарч» повинно звернути увагу на інноваційний компонент діяльності, оскільки кожна невикористана можливість стане загрозою, якщо вона використовується конкурентом. Оскільки у ряді великих конкурентів вже є власні лабораторії ТОВ «Укрстарч» необхідно почати працювати в цьому напрямку.

8. Далі було досліджене економічне обґрунтування інноваційних заходів на підприємстві ТОВ «Укрстарч», зазначимо їх важливість та вигоди для підприємства.

Як було виявлено розглянуті інновації, сприяли оптимізації процесів, збільшенню ефективності та розширенню ринків збуту ТОВ «Укрстарч».

Переваги включали підвищення врожайності, зменшення витрат та збільшення обсягів продажу. Однак важливо враховувати початкові витрати та потребу в навчанні персоналу для успішного впровадження цих інновацій.

Було запропоновано інновації для ТОВ «Укрстарч», такі як використання біотехнологій, екологічно чистих упаковок, автоматизація виробництва, сучасні методи маркетингу та розвиток електронної торгівлі, мають значний потенціал для поліпшення ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Незважаючи на великі переваги, такі як підвищення якості продукції, екологічна відповідальність та збільшення обсягів продажу, важливо враховувати потенційні недоліки, такі як великі початкові витрати та необхідність адаптації персоналу.

Крім того, ТОВ «Укрстарч» потрібно працювати над вдосконаленням свого веб-сайту, надсиланням рекламних повідомлень зацікавленим користувачам Інтернету. І це має свої переваги, адже покупці в Інтернет можуть знайти багато порівняльної інформації про компанії, товари та конкурентів, не виходячи з дому чи офісу. Вони можуть орієнтуватися на такі об'єктивні критерії, як ціна, якість і доступність. Крім того, недосвідчені під час користування Інтернет-послугами, покупці піддаються переконливим і емоційним факторам без необхідності зустрічатися віч-на-віч з продавцями. Точніше, через геолокацію користувачі Інтернету можуть дуже швидко знайти точку продажу.

9. Було опитано експертів та споживачів, їх думка така, що запропоновані, інновації на ТОВ «Укрстарч» виявилися успішними, приносячи значні вигоди як для виробників, так і для споживачів. При цьому важливо продовжувати вдосконалення та оптимізацію процесів для досягнення ще вищого рівня ефективності та задоволення користувачів. Узагальнюючи, інноваційні заходи в сільському господарстві отримали позитивні оцінки від обох сторін, вказуючи на їхню успішність та важливість для сприяння взаємодії між виробниками та споживачами.